Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOŞKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1995 йил 13 декабрь, чоршанба • № 94 (10.770) • Эркин нархда сотилади

Вилоят ҳокимлигида

ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Яқинда Тошкент вилояти ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китобига бағишланган илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қонунчилик ва суд-ҳукм масалалари, меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмиталари раҳбарлари, шаҳар ва туманлар ҳокимлари, уларнинг муовинлари, вилоят ҳокимлиги бўлим ва бошқармалари бошлиқлари, Республика Олий Мажлисига Тошкент вилоятидан сайланган депутатлар иштирок этдилар.

Конференцияда Тошкент вилояти ҳокими Э. Рўзиев Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида»—китоби давлат ва хўжалик қурилишининг янги дастури», Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси Б. Эшонов «Демократик давлат. Фуқаролик жамияти. Миллий ривожланиш концепцияси», Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазири Б. Умурзоқов «Кучли ижтимоий кафолат — демократик давлат шаклланишининг кўриниши» мавзуларида маъруза қилдилар.

Шунингдек, конференцияда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитасининг раиси Г. Йўлдошева ҳам сўзга чиқди.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Яқинда республика Президенти И. А. Каримовнинг Самарқанд ва Қашқадарё вилоят сессияларида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган Тошкент вилоят фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда шаҳар ва туманлар ҳокимлари, уларнинг биринчи муовинлари, бўлим ва бошқармалар бошлиқлари ҳамда Тошкент вилоятидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайланган депутатлар қатнашдилар.

Йиғилишда вилоят ҳокими муовини Ҳ. Асатов «Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» маъруза қилди.

Йиғилишда маъруза юзасидан Бекобод тумани ҳокими М. Расулов, вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи О. Тожиев, вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи О. Жалилов, Пискент тумани ҳокими Ж. Миралимов, вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи А. Содиқов, Чиноз тумани ҳокими Э. Бердиев, вилоят агросаноат ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси раиси К. Шодиметовлар сўзга чиқдилар.

Нотиқ ва музокарада сўзга чиққанлар юртбошимизнинг ҳар икки вилоятдаги халқ депутатлари Кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқларида кўрсатилган жиддий камчиликлар, нуқсонлар Тошкент вилоятида, хусусан, шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, ташкилотлар ва бошқармаларда ҳам мавжуд эканлигини алоҳида таъкидладилар. Улар ислоҳотларнинг ҳаётга татбиқ қилинишини кониқарли эмаслигини, мулкчилик давлат тасарруфидан чиқаришга ҳамон етарли эътибор берилмаётганлигини, ташкил этилган ҳиссадорлик жамиятлари акцияларини чиқариш, мавжудлари эса ўз акцияларини сотишга чиқаришга сусткашликка йўл қўйётганликларини қайд қилдилар.

Бир қатор туман ва шаҳар ҳокимликлари қўчмас мулк, ер участкалари сотилишини «кимошди савдосига қўйишга совуққонлик билан қарамоқдалар.

Чорва фермаларини хусусийлаштиришда, деҳқон хўжаликларини ташкил этишда маҳаллий ҳокимиятлар таъсири етарлича сезилмаётир. Қўшма корхоналар тузиш, чет эл инвестицияларини жалб этиш қониқарли эмас.

Ташкил этилган кўпгина қўшма корхоналарнинг аксарият қисми фаолият кўрсатмаяпти.

Меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, ишчи ўринларини кўпайтириш, таълим-тарбиянинг янги шаклларини жорий қилиш ҳам талаб даражасида эмас.

Йиғилишда юртбошимизнинг ҳар иккала сессиядаги нутқларидан келиб чиқадиган асосий вазифалар белгилаб олинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Ғуломова иштирок этди.

«ТЕШИК ДАСТУРХОН»

ёки икки фермер хўжалигининг ночор аҳволи ҳақида

Аҳвол шу даражага бориб етдики, мамлакатимизда хусусий корхона очишни кўпайтириш ва деҳқон-фермер хўжаликларини тараққий эттириш ҳақидаги республика Президентининг маълум фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг қарори эълон қилинганидан сўнг «фермер бўладирмиз, хусусий корхона очадирмиз» деган кимсалар бахордаги ёмғирдан сўнг бодраб чиқадиган қўзиқориндай кўпайиб кетди. Улар учун энг яхши ерлар ажратилди, «Тадбиркорбанк» деган саҳий банк эса жарақ-жарақ пуллар бериб қарзга. Тўғри, бу йўлни танлаб, элимни, юртимни боқ қиламан, одамларнинг кундалик турмушига қайишаман, деган кишилар астойдил меҳнат қилишиб, ўз мақсадларини рўёбга чиқаришга аста-секинлик билан бўлса ҳам эришмоқдалар. Бундай деҳқон-фермерлар Оҳангаронда ҳам анчагина. Бироқ, авф Оллоҳдану иноят кибрийёдан деганларидай, ўзини «фермерман», деб кўкрагига урсиб, карраллаб юрганларнинг фаолиятини ўрганганимизда, лойқа сувнинг юзасига сомон сувнинг қалқиб чиққандай, уларнинг қанча ҳам миси чиқиб қолди. Ана шулардан бири «Ғаллакудуқ» давлат хўжалиги худудидаги Исроил Болғанбоев бошчилик қилаётган «Жондор» деҳқон-фермер хўжалиги.

«Жондор» деҳқон-фермер хўжалиги 1994 йилнинг март ойида ташкил этилган бўлиб, «Ғаллакудуқ» давлат хўжалигидан ўша вақтдаёқ Исроил Болғанбоев ихтиёрига 50 гектар яхши суғориладиган ер майдони ажратиб берилди. Биринчи йилиёқ фермерчилар «катта гап» билан ишга киришдилар. Бироқ, йил охирига бориб олинган даромад дастурхонга ёзилганда, дастурхоннинг таги тешиклиги билиниб қолди. 150 тонна хўл пичан, 150 тонна сабзавот! Бор гап шу! 1995 йилда эса ер майдонидан олинган ҳосилдорлик янада камайиб кетган. Жумладан, 15 гектар ердан атиги 20 тонна карам, 3 гектар майдондан 15 тонна сабзи, 2 гектар ерга экилган картошкадан эса бор-йўғи 6 тонна ҳосил олинган. Тўғри, қир ерларга экилган полиздан 35 тонна тарвуз олинган бўлса-да, ҳозир уларнинг 20 тоннаси сотилмай, Исроилнинг уйида, очиқ майдонда, устига хашак

Фармон ва ижро

ёпилган ҳолда ётипти. Бу йилги бор «даромад» шу холос!

Болғанбоевнинг гапига қараганда, қаерлардандир унинг хисобига қанчадир пул тушиши керак эмиш. Аммо ўтган йилги пулларини ҳам вақтида ундириб ололмаган фермернинг бу йилги галларига одамнинг ишонгиси келмагандай, 50 гектар ернинг ҳар гектаридан атиги 2 минг сўмдан даромад қилган бўлса, деҳқон-фермер хўжалигига аъзо бўлган деҳқонларнинг ҳам бу йил шўри қуриши аниқка ўхшайди.

Худди шу фермер-деҳқон хўжалигига қўшни бўлган Абдуғаффор Телевов бошчилик қилаётган «Иззат» деб аталган деҳқон-фермер хўжалигининг иши эса кўзга рўмолча олиб йиғлаш даражасига келиб қолган. Абдуғаффор билан очиқчасига суҳбатлашдик.

— Хўжалигимиз ўтган йилнинг 8 апрелида ташкил топган, — дея ҳадиксираб гап бошлади у, — Ҳали ҳеч қандай хужжат ишларини юритганимиз йўқ.

— Давлатдан қанча қарз кўтарилган?

— Ўша пайтда 120 минг сўм олгандик. Бу пулга битта трактор, иккита плуг, битта мой ишлаб чиқарадиган аппарат сотиб олганман. Ўша пулга 70 бош қўй, 20 бош қорамол, 2 бош от бор эди.

— Техника яхши ишлагандир, ахир?

— Фақат маккажўхори қаламчалари чиқарадиган ишлайди, — деди Абдуғаффор.

— Қолганлари-чи?

— Қолганлари ўтган йилиёқ бузилиб қолган, — деди у ерга қараб.

— Моллардан даромад олаётгандирсиз?

— Моллар ҳам касалминкан, билмадим, кўпи нобуд бўлиб кетди. Бултур иккита буқани сўйиб сотдик, биттаси 140, иккинчиси 70 кило оғирликда эди.

— Пулларни ўз ҳисоб дафтарчангизга тушгандир?

— Пуллар йўқ бўлиб кетган, ҳеч...

— Етти гектардан ортиқроқ ерингиз бор экан, галла эккан эдингиз, ҳосилдорлик қанақа бўлди?

Абдуғаффор бироз сукут сақлади. Сўнг бор гапни айтди:

— Ғалла экувдик... шу... бироз ҳосили кам бўлди...

— Гектаридан қанчадан ҳосил олинди?

— Шу десангиз, жуда кам-да, 300 килодан.

Ана холос! Ернинг уволи тутмадимми бу одамни!

Ҳар иккала деҳқон-фермер хўжалигининг банкдаги ҳисоб дафтарчасида ҳозир ҳам бир тийин пулнинг йўқ, Абдуғаффор Телевовнинг давлатдан олган қарзлари вақтида маълум фоизлари тўланмаганлиги сабабли ҳозир 160 минг сўмдан кўпроққа етиб қолди. Вазият шу аҳволда экан, энди тешик дастурхонларни кўтариб юрган ҳар иккала деҳқон-фермер хўжалигидан бирор наф борми? Давлатдан олинган қарзлар қачон тўланади? Бу саволларга ким жавоб беради?

Мўмин ҚАЮМ.

Диққат, янги нашр!

МАҲАЛЛА — МУҚАДДАС МАСКАН

ҲА, МАҲАЛЛА деганда кишига қалбида ўзгача туйғулар, ўзгача ҳис-ҳаяжон тўлқинланади. Бунинг боиси бор. Зеро, фарзанд маҳаллада таваллуд топади, киз ва йигитлар маҳаллада балоғатга етади, маҳаллада оилалар таркиб топади, яхши эзгу-умидлар айнан мана шу муқаддас масканда амалга ошади. Чиндан ҳам маҳалла инсон фарзанди учун муқаддас макондир. Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз ватан — маҳалладан бошланади, деб бежиз айтмаганлар.

Яқинда Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармасининг нашри — «Маҳалла» газетасининг нишона сони босмадан чиқди. «Маҳалла»нинг дастлабки сонидан турли хил материаллар ўрин олди. Ўзбекистон «Маҳалла» жамғармаси раиси, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Шукур Темуров ўз мақоласида фуқаролик жамиятининг асоси бўлган маҳалла мазмунини очиб берди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилбар Ғуломова, Ўзбекистон халқ шоири, Олий Мажлис депутати Эркин Воҳидов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Олий Мажлис депутати Ўткир Ҳошимов, Мовароуннаҳр мусулмонлари диний бошқарувининг раиси муфтий Мухторжон ҳожи Абдуллоҳ ал-Бухорий ва бошқалар маҳаллаларимиз аҳлини янги нашр билан кутладилар. Газетанинг турли саҳифаларида берилган «Аёл қалби умммонидан тўлқинлар», «Хайрли ишлар», «Бир-тан бир — жон бўлиб», «Оқсоқоллар оёққа турса», «Улуғбек Мирзо фазилатлари зикрида» сингари мақолалар ҳам газетхонлар эътиборини жалб этди.

«Тошкент ҳақиқати» жамоаси ҳам «Маҳалла»даги ҳамкасбларимизни янги нишона сони билан табриклаб, уларга ўз фаолиятларида муваффақиятлар тилайди.

Вилоят ҳаёти: воқеалар, хабарлар, янгиликлар

ОЛМАЛИҚДА ЯНГИ БОШ БЕКАТ

Мустақил Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинган куннинг уч йиллиги арафасида Олмалиқда янги автовокзалнинг тантанали очилиш маросими бўлди. У пойтахт вилоятидаги йирик саноат маркази бўлган шаҳар аҳолисига транспорт хизмати кўрсатиш муаммосини ҳал қилибгина қолмай, шаҳарнинг ҳуснига ҳусн қўшди. Безакли қилиб терилган ғиштлар, миллий услубда ишланган безаклар, ганчли уйма нақшлар, бу эса ўз ёритгичлар бу автовокзални Олмалиқнинг диққат жойларидан бирига айлантирди. Бинони бадиий безашда Ўзбекистон халқ меъмори Собир Одиловнинг ижодий устахонаси билан биргаликда «Токра» ўзбек-поляк қўшма фирмаси иштирок этди.

Автовокзалда 200 кишига мўлжалланган кенг кутиш зали, автобусга чиқиш учун қулай майдончалар, оналар ва болалар хонаси, тиббий ёрдам хонаси, тамаддихона ва ҳайдовчилар учун дам олиш хонаси бор. Бу ердан ҳар куни 15 йўналиш бўйича 250 та рейс амалга оширилади. Олмалиқликлар шу ердан бевосита Тошкент, Самарқанд, Кўқон ва Ўзбекистоннинг бошқа кўпгина шаҳарларига ҳамда, пойтахт вилоятининг бир қанча аҳоли пунктларига боришлари мумкин.

Вокзални очишга бағишланган тантанали митингда «Ўзавтотранс» давлат-акциянерлик корпорациясининг раиси Лерик Ахметов сўзга чиқди. У янги вокзал Ўзбекистон Конституцияси куни арафасида очилаётгани рамзий маънога эга эканини, бу иншоот республикамизда ривожланаётган янги иқтисодий муносабатларнинг ўзига хос тимсоли эканини таъкидлади. Гап шундаки, Олмалиқ автовокзали қурилиши саккиз йил олдин бошланган, аммо ўша пайтдаги иқтисодий танглик туфайли тўхтатиб қўйилган эди. Республикада бозор муносабатлари амал қила бошлагач, янги Конституция асосида мулкчиликнинг турли шакллари пайдо бўлди ва бу давлат иншооти қурилишини тез ҳамда сифатли тугаллаш имкониятини яратди. Унга қурилиш «Ўзбекистон» кичик хусусий корхонаси ҳам фаол иштирок этди.

Йўловчилар шу куннинг ўзидаёқ Олмалиқнинг янги автовокзалидан манзилларига йўл олишди.

В. ПРУГЕР, ЎзА мухбири.

«ҚЎШКСОЙ» ҚАЙТА ҚАД РОСТЛАДИ

Йил поёнига етаётган шу кунларда йил бўйи қандай ишлар қилинди, яна қандай ишлар олдинда турганлигини сарҳисоб этиш яхши анъанага айланган. Ўтган йилнинг март ойида Оҳангарон туманининг Кўчбулоқ қишлоғида тупроқ кўчкиси оқибатида юзлаб хонадонлар уй-жойсиз қолганлиги ҳақидаги хабар кўплаҳни ташвишга қўйган эди. Ордадан кўп ўтмай туман ҳокимлиги жабр кўрган 150 хонадоннинг хавфсиз жойга кўчиб ўтишига ёрдам берди. Шу тариқа «Ангрен» ширкат жамоа хўжалигига қарашли Гулбоғ қишлоғи ёнбошидаги катта сайхонликда янги қишлоқ бунёд бўлиб, унга янги Қўшсой деб ном берилди. Ҳозир бу қишлоқда ҳаёт ўз маромида давом этяпти, деярли ҳар куни бирор хонадонда тўй-тантана бўлиб ўтмоқда.

Меҳнат фахрийси Нурмуҳаммад ота Ёрқуловнинг ҳаётида ҳам хайрли воқеа содир бўлди. У тенгдошлари Сафармат ота Ёқубов, Фахриддин ота Тошкентбоевлар билан қишлоқда масжид қуриш таклифи билан чиққан эди. Ширкат жамоа хўжалиги бошқаруви уларнинг бу ташаббусини қўллаб-қувватлаб, ер ажратиб берди. Барча аҳоли уюшқоқлик кўрсатди. Яқинда янги Қўшсой қишлоғи марказида шарқона услубда қурилган масжид биноси фойдаланишга топширилди.

Муталлиб МУҲАММЕДОВ.

ЖАРАЁНЛАР ТАКОМИЛЛАШМОҚДА

ЯНГИЙЎЛ шаҳар пахта тозалаш заводи саноатимиз тармоғининг «кекса» корхоналаридан ҳисобланади. Унинг ишга тушганидан бери ярим асрдан кўпроқ вақт ўтди. Корхонада ҳар йили ўн минглаб тонна «оқ олтин» қосил қайта ишланмоқда. Завод жамоаси бу йил ками билан йигирма тўққиз минг тонна пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган режасини деярли эгаллаб қўйди.

Айни вақтда ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, замонавий техника воситаларини жорий қилиш ишлари ҳам олиб борилаяпти. Қатор асбоб-ускуналар янгилари билан алмаштирилаяпти. Жумладан, УХК русумли янги поток—аралашган линия монтаж қилиняпти. Унинг ёрдамида пахта хом ашёсини турли чиқиндилардан, хаттто, энг майда бегона қўшимчалардан тозалаш мумкин бўлади. Энг муҳими электр энергияни кам сарфлайдиган вазни ҳам, ҳажми ҳам шу вақтгача ишлатиб келинган агрегатларга нисбатан кам, торроқ жойни эгаллайди. Линияни ташкил этувчи барча механизмлар бир-бирига анча яқин қилинади. Бу уни бошқаришда банд бўладиган ишчи-хизматчилар сони аввалдагидан анча кам бўлишига олиб келади. Ҳозир бу техника янгилигини тезроқ ишга тушириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда.

М. МАҲМУДОВ.

ЧИРЧИҚДАГИ «Электркимёсаноати» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аммиак селитраси цехи жамоаси ҳар йили мамлакатимиз пахтакорларига юз минглаб тонна минерал ўғитлар етказиб бермоқда. Ҳозирги вақтда кунига ишлаб чиқарилаётган ер «хамиртуруши»нинг ҳажми 1300—1400 тоннани ташкил этяпти. Ушбу суратда цехнинг бошқариш пультида технология жараёнларини замонавий асбоб-ускуналар ёрдамида назорат қилиб турган оператор Насиба Болтабоева, смена бошлиғи Шароф Байрамов ҳамда аппаратчи Маҳмуд Нуриддинбаевнинг кўриб турибсиз.

Даврон АҲМАД олган сурат.

ЭКИНЗОР ЙЎЛОВ ЭМАС

ЭКИНЗОРЛАРНИ мол боқиб, пайхон қилиш бирмунча, жиноят ҳисобланса, қолаверса, элнинг ризқ-рўзини оёқости этиш ўта гуноҳ эканлигини ҳамма билади. Маълумки, бу ҳақда республикамиз Президентининг «Экинларни пайхон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги фармони, Вазирлар Маҳкамасининг шу масала юзасидан қарори қабул қилинган эди. Аммо шу йўналишда кўрилаётган барча чоралар бирдарга қарамай, баъзи хўжаликлар раҳбарларининг бепарволиги, тўрғироги, кўра-била туриб, ўзларининг қўрмасликка олаётгани сабабли, пайхон ва нобуд қилиш ҳоллари ҳам давом этмоқда.

Қуйичирчиқ туманидаги Беруний номли жамоа хўжалигининг «Иттифоқ» бўлимидаги 6-бригада аъзолари Зулайҳо Юнусова 4 бош, Ойим Усарбоева, Улбозор Жуманазарова, Зариф Эрмаматов, С. Эрматовлар эса икки-уч бошдан қорамолларини эрта тонгдан худди яйловга ҳайдагандай, далага чиқариб юборишган. Милиция ходимлари ҳисоблаб кўришганида мазкур шахслар қорамоллари шу куни 7,5 гектар майдонда жами 9814 сўмлик зарар етказишди.

Яқинда Оҳангарон туманидаги Серго қишлоғида ҳам шундай воқеа содир бўлди. Милиция ходимлари экинзорларни кузатиб юришганида далада юрган қорамолга дуч келишди. Қорамол эгаси Насриддин Ортикова қарашли экан.

Табиийки, хўжалик экинзорларини шахсий яйловга айлантириб қўйган кишиларнинг ишлари ҳақидаги текширишг хужжатлари тергов органларига оширилди, суд органлари жарима ундирилди, албатта. Зора, юқорида тилга олинган кишилар учун қимматга тушган бу иш бошқаларга сабоқ бўлса!

Раҳим ҚОДИРОВ.

БОЖХОНАДА УШЛАНДИ

Вилоят божхона хизмати ходимларининг иши кейинги кунларда яна кўпайиб қолди. Сўнгги бир ой мобайнида мўмай фойда кўриш мақсадида мамлакатдан олиб чиқилиши тақиқланган озиқ-овқат, виноси, ион ва ион маҳсулотларини ҳамда бошқа нарсаларни олиб бориб сотишни касб қилиб олган «шибилармон» кишилар сони анча кўпайди. Божхона хизмати ходимлари бир ой ичида 202 кимсани тўхтатиб, улардан жами 63879 сўмлик нон, макарон, ун ва бошқа маҳсулотларни мусодара қилдилар. Умуман ўтган ойда 195,9 тонна юк ҳужжатлари расмийлаштирилиб, бюджетга 9814 сўмлик пул тўланди.

Яқинда божхона хизматининг 17-маскани ходимлари 04-78 ЛБР рақамли автомашинани тўхтатиб, текширишганда Ленинобод вилоятида яшовчи А. Болдиевнинг тўрт тонна буғдой ва 550 килограмм ун олиб кетаётганини аниқладилар. Унинг иши суд оширилди.

Эсонмурод АННАЕВ, Вилоят божхона хизмати ходими.

Вилоят ҳаёти: воқеалар, хабарлар, янгиликлар

ОБУНА — 96 • ОБУНА — 96 • ОБУНА — 96 • ОБУНА — 96

ДИҚҚАТ, ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!

Муҳтарам газетхонлар!

Газета ва журналлар, шу жумладан **«Тошкент ҳақиқати»** учун 1996 йил обуна мавсуми тугашига саноқли кунлар қолди.

«Тошкент ҳақиқати»нинг обуна баҳоси бошқа нашрларга нисбатан бирмунча арзонроқ. Вилоят аҳолиси учун:

бир йилга — 606 сўм 60 тийин,
олти ойга — 303 сўм 30 тийин,
уч ойга — 151 сўм 65 тийин.

Агар сиз Тошкентда яшаётган бўлсангиз, обуна бунёдан ҳам арзонга тушади:

бир йилга — 516 сўм,
ярим йилга — 258 сўм,
уч ойга — 129 сўм.

Абонент қутичаларидан фойдаланадиган тошкентликлар эса бундан ҳам озроқ ҳақ тўлайдилар:

бир йилга — 432 сўм,
ярим йилга — 216 сўм,
уч ойга — 108 сўм.

Корхона, ташкилот, муассасалар учун ҳам, якка тартибда обуна бўлувчилар учун ҳам ана шу нарх белгиланган.

«Тошкент ҳақиқати»нинг нашр кўрсаткичи аввалгийлардек — 64672.

Қадрдон газетангизга обуна бўлишга шошилинг!

Бу ҳақда вилоят фаоллари йиғилишида гапирилган эди

ЙИҒЛАБ КИРИБ, ДОДЛАБ ЧИҚАСИЗ

ёки айрим шаҳар, туман ва хўжаликларда маданий-маърифий муассасаларга етарли эътибор берилмаётганлиги тўғрисида

РЕСПУБЛИКАМИЗ мустақилликка эришгач, бошқа ҳудудларда бўлгани сингари, вилоятимизда ҳам миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз, маънавиятимиз тез ривож топа бошлади. Вилоят маданият соҳаси бу борада, айниқса, бир қадар ижобий ютуқларни қўлга киритаётир. Зотан, республикамиз Президенти И. А. Каримов алоҳида таъкидлаганидек, жамият маданиятсиз, маънавий ва аҳлоқий анъаналарсиз, илм-маърифатсиз сира ҳам яшай олмайди.

Кейинги йилларда вилоят ҳудудларида маданият муассасалари тармоқларини ривожлантириш, аҳолига маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш, ходимлар малакасини ошириш ва уларни ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича кўпгина ишлар қилинди. Ҳозир турли хил умумхалқ тадбирларида маданият ходимлари фаол иштирок этаётирлар. Жумладан, Наврўз байрамларида, фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигида, Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кунларида, меҳр-шафқат ва хайрия тадбирларида, пахта йиғим-терими мавсумида ва бошқа маросимларда маданият ходимларининг ўрни ва иштироки, айниқса, катта бўлди.

Республика маънавият маркази билан ҳамкорликда тузилган ташвиқот гуруҳи 1992 йилдан бери вилоят шаҳар ва туманларида олимлар, шоир ва ёзувчилар, ҳуқуқшунос ва санъаткорлар билан биргаликда фаолият кўрсатаётир. Бу ташвиқот гуруҳи кейинги уч йил ичида деярли барча шаҳар ва туманларда бўлиб, меҳнаткашлар билан яқиндан мулоқотда бўлдилар. Бундан ташқари Вилоят ёшлар иттифоқи билан ҳамкорликда ўтказилаётган «Ёшлик сайллари» ҳам аҳоли томонидан илиқ кутиб олинмоқда. Бу сайллар дастурида олтин, кумуш ва никоҳ тўйларини нишонлаётган оилалар учун тантаналар мавзуига кенг ўрин берилган. «Дўстлар даврасида» деб номланган мулоқотда эса вилоятда яшаётган турли миллат вакиллари қатнашаётирлар. Шунингдек, билим юртлари билан ҳамкорликда «Касбнинг ёмони йўқ» мавзуидаги учрашувлар ҳам ўтказилаётир. Бундай тадбирлар Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл, Янгиобод шаҳарларида, Қуйичирчиқ, Оққўрғон, Бекобод ва бошқа туманларда ўтказилиб, ёшлар эътиборини қозонди. Паркент туманида мунтазам ўтказилаётган «Маданият ва спорт байрами» сайллари ҳам аҳоли томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинаётир. Зангиота тумани аҳолиси ўртасида, айниқса, «Одобнома» ва «Маърифатнома» деб номланган клуб ишлари алоҳида эътиборга сазовор бўлаётир. Янгийўл шаҳрида ўтказилаётган маҳаллалараро анъанавий тарздаги кўрик танловлари ҳам мазмун ва моҳияти жиҳатдан эътиборга сазовордир.

Қибрай туманидаги «Дўрмон» маданият уйи қошида гиламчилик тўгараги ташкил этилганлиги кўнгилдагидек иш бўлди. Қишлоқ қизлари бу ерда янги ҳунар — гилам тўқишни ўрганиб олдилар. «Дўрмон» жамоа хўжалиги маъмурияти тўгаракни барча зарур дастгоҳлар ва хомашёлар билан таъминлади. Ҳозир тўгарак аъзолари бир неча гиламни тўқиб тайёрлаб бўлдилар. Шу тарзда барча ҳаражатлар ўрни қопланиб, даромад ҳам олина бошланди. Вилоят маданият ишлари бошқармаси бошқа жойларда ҳам ана шундай тўгаракларни ташкил этиш ва уларга ёшларни кўплаб жалб қилиш учун ҳаракат қилмоқда.

Республика Президенти И. А. Каримов халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгаши сессиясида бошқа соҳалар қатори маданият соҳасида рўй бераётган камчиликлар хусусида алоҳида тўхталди. Очиғини айтганда, бундай нуқсонлар бизнинг вилоятимизда ҳам йўқ эмас. Бу соҳада зудлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар кўп. Клублар, кутубхоналар ва бошқа маданият муассасалари фаолияти талаб даражасида эмас. Айниқса, қишлоқ жойларда аҳвол ташвишланарлидир. Жумладан, бозор муносабатларини ривожлантириш шароитларида маданият муассасалари эътибордан четда қолаётир. Айрим раҳбарларнинг беparволиги сабабли улар жойлашган бинолар тўғридан-тўғри сотиб юборилаётир, ёки бошқа хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланишга берилмоқда.

Кейинги йилларда касаба уюшмалари ва жамоа хўжаликларига қарашли маданият уйлари, клублар ва кутубхоналарни қисқартириш одатга айланиб боряпти, аҳолига маданий хизмат кўрсатадиган ходимлар штати қисқартирилмоқда. Жумладан, ўтган йиллар мобайнида вилоятда касаба уюшмаларига қарашли 42 та клуб барҳам топди, 299 нафар маданият ходими қисқартирилди.

Жамоа хўжаликларида ҳам ана шундай ачинарли аҳволни кўриш мумкин. Касаба уюшмаларига қарашли кутубхоналар ходимларининг ярмидан кўпроғи бўшатиб юборилди. Клуб ва кутубхоналардан бўшаган биноларга ўзга муассасалар жойлаштирилаётир. Олмалиқ шаҳридаги қурувчилар клуби, Ангрен шаҳридаги, Янгийўл туманидаги У. Юсупов номли агросаноат бирлашмаси, Чиноз туманидаги «Олмазор» жамоа хўжалиги, Ўртачирчиқ туманидаги Ким Пен Хва номли халқ корпорациясида бир вақтлар намунали фаолияти билан бутун мамлакатга танилган маданият ўчоқлари шу тарзда сўниб қолди.

Шуниси ачинарлики, давлат маданият муассасалари тармоқларида ҳам «тугатиш» ва уларни эгаллаб турган биноларидан чиқариб юбориш ҳоллари кучайиб бораётир. Масалан, шу йилнинг ўзида Юқоричирчиқ туманида 3 та қишлоқ кутубхонаси беркитилиб, эгаллаб турган биносидан чиқариб юборилди. «Ийк ота» жамоа хўжалигидаги болалар санъат мактаби иситилмайдиган ўнғайсиз бинога жойлаштирилди. Туман марказидаги болалар мусиқа мактаби биноси солиқ инспекциясига берилиш арафасида турибди.

Кейинги йилларда Янгийўл туманида 10 та қишлоқ кутубхонаси беркитилди, бино йўқлиги сабабли Ўртачирчиқ туманидаги 18 та қишлоқ кутубхонаси бирлаштирилди. Чирчиқдаги 11-кутубхона ҳам икки йилдан бери ишламаяпти. Жой йўқлиги сабабли Пискентдаги шаҳар ва туман маданият уйлари бир бинода иш олиб боряптилар. Келесдаги туман маданият уйи биноси бузиб ташланган. Шу тарзда минглаб аҳоли клуб ва кутубхоналар хизматидан бебаҳра қолдилар.

Маданият муассасаларининг айрим шаҳар ва туман раҳбарлари эътиборидан четда қолаётганлигини бу муассасалар жойлашган биноларни таъмирлаш учун маблағ ажратилмаётгани, кўп йиллардан бери мусиқа асбоблари сотиб олинмаётгани каби мисолларда ҳам кўриш мумкин. Вилоят бўйича 300 дан кўпроқ маданият муассасалари зудлик билан таъмирлашга муҳтождир. Клуб ва кутубхоналарнинг ярмидан кўпроқ қисми иситилмаяпти. Ҳар тўрт кутубхонадан бири ўнғайсиз, тор, совуқ хоналарга жойлашган. Янгийўл, Чиноз, Тошкент, Пискент, Оқўрғон, Оҳангарон туманларида ана шундай ҳолат рўй беряпти. Кутубхоналарга янги китоблар сотиб олиш учун деярли пул ажратилмай қўйди. Масалан, ўтган йили 760 та оммавий кутубхона 161,8 мингта янги китоблар сотиб олди, холос. Бу соҳада, айниқса, қишлоқ кутубхоналарида аҳвол ачинарли. Маданият ва истироҳат боғлари фаолиятида ҳам ана шундай муаммолар вужудга келаётир. Вилоятда фақат 3 та — Ангрен, Бекобод ва Янгийўл шаҳарларидаги маданият ва истироҳат боғлари хўжалик ҳисоби асосида мустақил иш олиб боряпти. Аммо улар ҳам кейинги пайтларда ободонлаштирилмай қўйди. Аҳоли гавжум бўлиб, дам оладиган Ангрен ва Янгийўл шаҳарларидаги боғлар фаолияти бутунлай сўниб қолди. Бекобод шаҳридаги боғ ҳам ёрдамга муҳтож. Бошқа туман ва шаҳарлардаги маданият ва истироҳат боғлари ҳам қаровсиз ҳолга тушиб қолган. Уларга йиғлаб кириб, додлаб чиқасиз.

Маданият соҳасида рўй бераётган камчиликларни тугатиш, муаммоларни зудлик билан ҳал қилиш жойлардаги ҳокимликлардан, хўжалик раҳбарларидан, касаба уюшмалари ва бошқа жамоат ташкилотларидан алоҳида эътибор билан ёндашишни талаб қилади. Зеро, маданият ва санъатни ривожлантирмай туриб, аҳоли ўртасида ташкилий-тарбиявий ишларни ҳозирги талаблар даражасига кўтариб бўлмайди. Шундай экан, маданиятни ривожлантириш, маънавий ва ахлоқий анъаналарни кенг жорий қилиш ҳаммамизнинг ва ҳар биримизнинг бурчимиздир.

З. СОЛИҲОВ,
Тошкент вилояти маданият ишлари бошқармаси бошлиғи.

Қизил ярим ой жамиятининг 70 йиллиги

МЕҲР-ШАФҚАТ КАРВОНИ

Маълумки, бу йил республика Қизил ярим ой жамияти ўзининг 70 йиллигини нишонлайди. Шунингдек, декабрь ойида кишиларга меҳр-мурувват кўрсатиш хизмати фаолияти билан боғлиқ яна икки муҳим воқеа — Ногиронлар куни ва Қизил ярим ой жамиятига маблағ йиғиш ўн кунликлари ҳам ўтказилади. Ана шу саналар муносабати билан вилоят Қизил ярим ой жамияти вилоят шаҳар ва туманлари бўйлаб «Раҳм-шафқат карвони» ташкил этганлиги ҳақида газетамизда илгари хабар берган эдик.

Ушбу карвон ўзининг дастлабки сафарини Ангрен шаҳридан бошлади. Етим ва ногирон болалар, ёлғиз қариялар, кам таъминланган ва кўп фарзандлик оилаларга имкон қадар моддий ёрдам кўрсатиш, уларнинг ўксик қалбларига оз бўлсада таскин бериш мақсадида улар учун кўплаб ногиронлик аравачалари, озиқ-овқат маҳсулоти, иссиқ кийим-бошлар, дори-дармонлар олиб борилди. Шунингдек, етим болаларга ҳисоб рақамлари очилган омонат дафтарчалари топшириш ҳам режамизга киритилган эди.

Шаҳар турар жой фондининг залида Ангрен ва янгиободлик етим ва ногирон болалар, ёлғиз қолган қариялар, қаҳрамон оналар тўпландилар. Бу ерга маҳаллалар қўмиталари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашлари вакиллари, тадбиркорлар ҳам ташриф буюрган эдилар.

— Халқимиз азалдан саҳий, мурувватли, — деди йиғилганларни қизғин қутлар экан, Ангрен шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Борис Дудко — Бизда ҳеч қачон ёрдамга, меҳрга муҳтож кишилар эътибордан четда қолмайди. Чунки ҳар бир диёнатли, қалбида иймони бор кишилар бундайларни қўллаб-қувватлаб, қўлидан келганча ёрдам кўрсатишни энг катта савоб деб билади. Худди шундай фикрларни шаҳар маҳаллалар қўмитаси раиси Абдурасул Жумақулов ҳам билдирди. Шунингдек, у маҳаллалар доимо Қизил ярим ой жамияти билан яқин ҳамкорликда фаолият кўрсатаётганликларини, бундан буён ҳам муҳтожлар кўнглини кўтариш, уларга бугунги бир мунча иқтисодий мураккаб шароитда баҳоли қудрат ёрдам кўрсатиш энг асосий вазифалардан бири бўлиб қолишлигини таъкидлади.

Шаҳар турар жой фонди вакили эса ногиронлар ва ёлғиз кексалар яшовчи турар-жойлар бепул таъмирлаб берилишини айтди. Шундан сўнг келтирилган совғалар улашилди. Кичкинтойларга тарқатилган ширинликлар уларга бир олам қувонч улашди. Руслан Баширов, Рустем Қодировларга ҳисоб рақами очилган омонат дафтарчалари тантанали равишда топширилди.

Албатта кимларгадир бундай совғалар оддий туюлиши мумкин. Лекин улар чин дилдан, самимийлик билан қилинганлиги учун ҳам аҳамиятлидир.

Кеча ниҳоясида Ангрен шаҳридаги 3-маданият уйининг ногиронлар бадиий ҳаваскорлик тўгараги аъзолари катта концерт қўйиб бердилар.

Флюра ЛАТИПОВА,
Тошкент вилояти Қизил ярим ой жамияти раиси.

СУРАТДА: дори-дармонлар топшириш пайти.

Александр МАЛЬЦЕВ олган сурат.

Ислоҳот одимлари

АНГРЕННИНГ МАРМАР КОШИНЛАРИ

• Ангренда мармар кошинлар ишлаб чиқарувчи кичик корхона иш бошлади • Унда ҳар куни 60 квадрат метр қимматли қурилиш материали тайёрланмоқда • Буюртмачилар сони кўпаймоқда • Жаҳон амалиётида янгилик

УСТИГА мармар қопланган биноларнинг жилоси ўзгача бўлади. Бунинг устига мустаҳкамлигини айтмайсизми? Асрлар оша ўзгармай тураверади. Шунинг учун ҳам уни қимматли, айни вақтда, ноёб қурилиш материаллари қаторига қўшадилар. Лекин шунга қарамай, у доим харидоргир бўлиб келган. Унга нисбатан эҳтиёж муттасил ортиб бормоқда.

Ҳозирги вақтда республикамиз, шу жумладан, вилоятимизда мавжуд бўлган ва мармар ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар талабни тўла қондираётгани йўқ. Келажакда эса бундай бинокорлик материали янада кўпроқ керак бўлади. Иқтисодда барқарорликнинг таркиб топиши шунга олиб келади, шубҳасиз. Шундай экан, келажакни ҳисобга олган тадбиркор ютқазмайди, фақат ютади. Шу нуқтаи назардан ангренлик ишбилармон Акром Абдураззоқович Тошевнинг саъй-ҳаракатлари тақдирга сазовордир.

Тадбиркор бозор талабини ҳар томонлама ўрганар экан, мармар кошинлар ишлаб чиқарадиган кичик корхонани ташкил этишга аҳд қилди. Албатта, олдиндан ҳамкорлик қиладиган шериклар излаб топди, улар билан ҳар томонлама маслаҳатлашди.

— Шериклар қидириб топиш ва уларни кўндиришнинг ўзи бўлмади, — дейди А. Тошев. — Айниқса, «Қизилқум» таъмирлаш-механика устахоналарининг Ангрендаги участкаси жамоаси, унинг раҳбари Сергей Васильевич Лебедовдан миннатдорман. Улар мен ўйлаган ишнинг моҳиятини тўғри англадилар. Шунинг учун ҳам қўллаб-қувватлашга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Тадбиркорнинг айтишича, бу унга қанот бағишлагандай бўлди. Таъмирловчилар корхона учун мармарга ишлов берувчи қатор асбоб-ускуналарни тайёрлаб беришни ваъда қилганларидан кейин шаҳар «Автосервис»инингтехник хизмати станцияси ҳудудининг бир қисми мавжуд биноси билан сотиб олинди.

Албатта, кичик корхонани барпо этиш учун анчагина миқдорда маблағ керак эди. Уни фақат банклардан олиш мумкин эди.

— Тадбиркорликда таваккалчилик элементи ҳам бўлади, — дейди Акром Абдураззоқович. — Биз ҳам таваккал қилдик, албатта, у аниқ ва ҳар томонлама қилинган ҳисоб-китобга асосланган эди. Шунинг учун кўнглимиз тўқ бўлди. Ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб олсак уёғи юришиб кетишига қатъий ишондик. Мармар кошинларини бозори чаққон бўлишига шубҳамиз йўқ эди. Бу пухта ўрганилганди.

Бўлажак кичик корхона раҳбари кредит олиш учун Ангрендаги саноат-қурилиш банкига мурожаат қилди. Сўралган саккиз ярим миллион сўм маблағни муддатли кредитга беришга рози бўлдилар.

Бу пул ҳисобидан корхона биноси янги ишлаб чиқаришга мослаштирилди, зарур асбоб-ускуналарни тайёрлаш юзасидан таъмирлаш-механика устахонасига буюртма берилди.

— Участка бошлиғи Сергей Васильевич, буюртмамизни бажаришда жонбозлик кўрсатганлигини таъкидлаш лозим, — дейди тадбиркор. — Мармар ҳарсангларини арраловчи, улардан кошинлар каби юпқа ва бежирим мармар плиталари тайёрлашда ишлатиладиган асбоб-ускуналарни муддатидан анча илгари ясаб бердилар. Биз орзиқиб кутган вақт ҳам келди. Мана, салкам бир ойдан бери маҳсулот ишлаб чиқараяпмиз. У омборда ётиб қолаётгани йўқ. Буюртмачилар рўйхати кенгайиб бораяпти.

— Акром Абдураззоқович, кичик корхона ишга тушганидан бери қанча маҳсулот ишлаб чиқарилди? Уларнинг дастлабки буюртмачилари ҳақида қисқача гапириб берсангиз.

— Ҳозирги вақтда ҳар куни ўрта ҳисоб билан 60 квадрат метр мармар кошинларини ишлаб чиқараяпмиз. Ҳа, плиталари эмас, кошинлари. Уларнинг ҳажми ҳар хил. Маълумки, мармар буюмлари ва қурилиш материаллари ишлаб чиқаришда Италияга тенг келадиган мамлакат жаҳонда йўқ. Унинг бу тармоғи неча минг йиллик тарихга эга. Бунинг устига мармарга турли ишлов берадиган энг замонавий асбоб-ускуналар ҳам шу ерда яратилади ва ишлатилади. Бундай машиналарнинг энг такомиллашганида мармарларни 8 миллиметр қалинликкача кесиш мумкин. Бундан юпқа қилиб бўлмайди. Биз ишлатаётган «қўлбола» дастгоҳлар эса бу соҳада улардан ҳам ўзиб кетган. Унинг ёрдамида бор-йўғи 5 миллиметр қалинликдаги мармар кошинлари ҳам қирқилмоқда. Шу кунларда 150х150 миллиметр ўлчамдаги мармар кошинлар тайёрланмоқда. Бу жаҳон амалиётида янгиликдир. Шу вақтгача биронта ҳам мамлакатда бундай юпқа мармар кошинларни тайёрлаш йўлга қўйилмаган.

— Корхона жамоаси, дастлабки ишлаб чиқарилган маҳсулот харидори, буюртмачилар ҳақида қисқача сўзлаб берсангиз.

— Ҳозирги кунда корхонамизда ишлаётган ходимлар сони унча кўп эмас, ҳаммаси бўлиб 20 нафар ишчи-хизматчимиз бор. Улар асосан ёшлардан иборат бўлиб, кўпчилиги шу ерда меҳнат жабҳасига жалб қилинган. Олаётган маошлари ҳозирги ўлчовда ҳисоблаганда ҳам кам эмас, деб ҳисоблайман. Иш ҳақи ўртача 1800-2000 сўмни ташкил этмоқда. Тайёр мармар кошинларининг ҳар бир квадрат метрини бир минг олти юз сўмдан сотаяпмиз. Ҳозирча буюртмачилар йўқлигидан нолисак бўлмайди. Дастлабки харидоримиз Учқўрғон туманидаги ёғ-мой комбинати бўлди. Биз унга ўз маҳсулотимиздан 200 квадрат метрини мол айрибошлаш усулида юбордик. Мармар кошинлари ўрнига совун ва ёғ олдик ҳамда уларни ишчи-хизматчиларимизга тарқатдик. Янги Ангрен ГРЭСи ва шаҳардаги олтин саралаш заводлари ҳам маҳсулотимизни олиш учун буюртма бердилар. Шу кунларда уни вақтида бажаришга ҳаракат қилаяпмиз.

Ишни бошлаб олдик. Албатта, уни ривожлантириш имкониятларини ҳам қидирамиз. Буюртмаларга қараб ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ниятимиз ҳам йўқ эмас. Жамоамиз кичик корхонамиз шуҳратини ошириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар. Корхонамизга «Туркистон» фирмаси деб ном бердик.

Бу турли миллат вакилларини ўзига бирлаштирган корхонамиз номига монандир.

М. МАҲМУДОВ,
Д. АҲМЕДОВ.

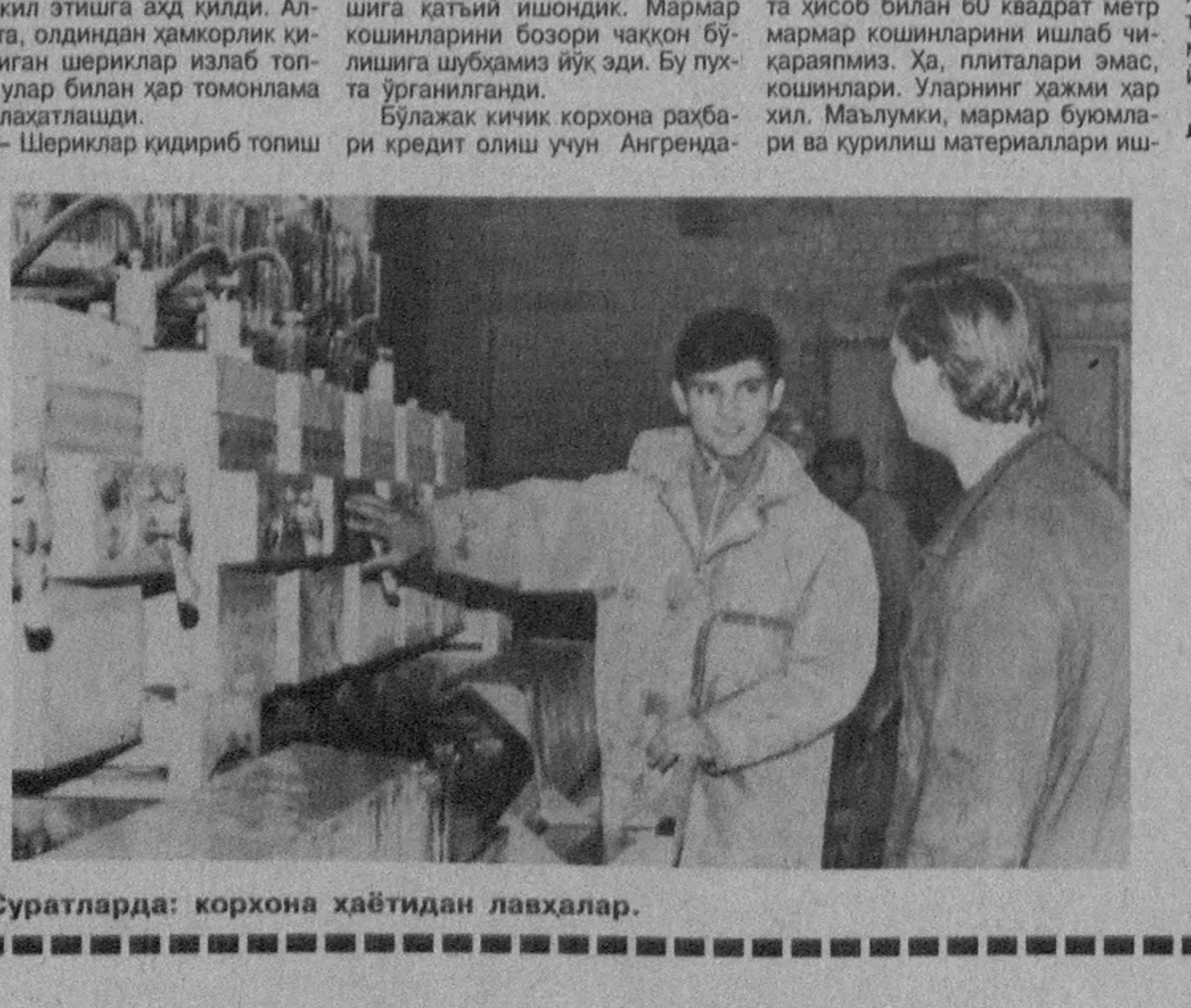

Суратларда: корхона ҳаётидан лавҳалар.

Д. АҲМАД суратлари.

МАМЛАКАТИМИЗ ВИЛОЯТЛАРИДА

Президент асарларини ўрганишмоқда

Жиззах вилоят ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир» ва «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китоблари тақдимоти бўлди.

Сўзга чиққанлар Ислом Каримовнинг иккала китобида кўтарилган муҳим ижтимоий-иқтисодий масалалар ва уларни амалга ошириш борасидаги вазифалар тўғрисида гапирдилар.

«Саодат» боғи

«Саодат» журналининг 70 йиллиги муносабати билан Фарғона — Водил йўли ёқасида «Саодат» боғи барпо этилди.

Бу ерда Фарғона тумани худудида истиқомат қилаётган 120 нафар Саодат исмли аёл бир пиёла чой устида учрашди.

Янги боғнинг илк ниҳолларини ўтқазиш маросимида республика Бош вазирининг ўринбосари, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилбар Ғуломова, Фарғона вилояти ҳокими Мирзажон Исломов, «Саодат» ойномасининг бош муҳаррири Ойдин Хожиева иштирок этди.

Байрамга бағишлаб

Термиз давлат университетида Ўзбекистон олий таълим вазирлиги ва Мирзо Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларни қўллаб-кувватлаш республика жамғармаси ташаббуси билан «Ватанни — севмоқ иймондандир» мавзуида учрашув ўтказилди.

Мамлакатимиз Конституцияси қабул қилинган кун — қутлуғ байрамга бағишлаб ўтказилган ушбу тадбирда университет ректори профессор Назар Тўраев, Ўзбекистон халқ шоири А. Орипов, Мирзо Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш республика жамғармаси бош директори Исфандиёр Латипов ва бошқа сўзга чиққанлар она-Ватанга муҳаббатнинг истиқлол туйғуси билан уйғунлиги тўғрисида гапирдилар.

Жамоат ташкилотлари меҳрибонлиги

Хотин-қизлар қўмитаси ва Республика болалар жамғармаси Наманган вилоят бўлимлари ходимлари ногиронлар учун олтмишта аравача сотиб олди.

Ногиронлар аравачаларини харид қилишга деярли 650 минг сўм пулни «Маҳалла» республика хайрия жамғармасининг вилоят бўлими, шунингдек вилоят электр алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаси ҳамда нефт маҳсулотлари билан таъминлаш ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат жамоалари ажратди.

Халқаро ногиронлар кунида аравачалар муҳтожларга топширилади.

(ЎзА).

●Ўқитувчилар ҳақида ҳикоялар

АНОРА — ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МУРАББИЯ

АНЪАНАВИЙ байрам — халқ таълими ходимлари куни арафаси эди. Республикамизнинг кўплаб таниқли ўқитувчилари давлат ва халқ олдидаги катта хизматлари ҳамда жамият ҳаётида фаол иштироклари учун Ватаннинг юксак мукофотларига сазовор бўлдилар. Улар орасида чинозлик Анора Пардабоева ҳам борлигини ўша вақтда газетадан ўқиб билгач беҳад севиндим.

Ижодкор муаллима «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси» унвони билан тақдирланди. Анорани самимий табрикладим, шуни айтишим керакки, ўрта мактабда ўқиб юрганидаёқ ижодга астойдил меҳр қўйган. Пардабоевани биргина чинозликлар эмас, вилоятда ҳам яхши билишарди. У ҳаваскор шоира, бир қатор маънавият, ахлоқ мавзуларидаги мақолаларнинг муаллифи сифатида танилган. Унинг шеърий сатрлари кўпроқ давлат тилимизни улуғлашга, табиатни ардоқлашга, инсонларга меҳрли, оқибатли бўлишга бағишланган мавзуларни қамраб олган.

Шоира:

Тилим, сени кимки олмас тан,
Сўзлашишни кимки этар ор,
У онасин ўкситган нодон,
У ватанни унутган беор...

деб ёзади шеърларидан бирида. Анора кўп йиллардан буён мактабда муаллимлик қилар экан, ўз ҳамкасблари орасида меҳнати билан юксак ҳурмат-эътибор топди. Айни пайтда мухбирликка ҳам астойдил ихлос қўйди. Ёш қаламкашлар тўгарагига раҳбарлик қилиб, анчагина шогирдлар тарбиялади.

— Ижодий иш ва муаллимлик, — дейди А. Пардабоева, — ҳамоҳанг бўлса, болаларга билимларни сингдириш ҳам анча осон кўчар экан. Чунки изланишлар туфайли кўпгина адабиётларга мурожаат қилишга тўғри келади. Истеъдодли ёзувчи, шоирлар, драматурглар асарларини ўқиган сари кишининг дунёқараши ҳам ортиб боради. Шу боис дарсларимни ўқувчилар диққат билан эшитаётганликларини кўрганимда ва уларнинг жавобларини тинглаганимда кўнглим тоғдек кўтарилади.

Муаллиманинг мактабдаги ҳамкасблари билан суҳбат чоғида Аноранинг билим бериш ва тарбия борасида ўз йўли борлигини ҳам билиб олдим. У ўқувчиларга, аввало, ниҳоятда самимий муомала қилади. Шўх ёки бўлмаса дарсларни етарли даражада ўзлаштираолмаётган ўқувчиларга алоҳида эътибор беради. Уларнинг дилида адабиётга меҳр уйғотиш учун маълум бир асарлар мавзуида мулоқотлар ўтказади. Айниқса, кейинги йиллар ичида ахлоқий-маънавий, юксак инсонийлик мавзуида асарлар ёзган Ўткир Ҳошимов, Тоҳир Малик, Шукур Холмирзаев ва бошқа адибларнинг китоблари билан боғлиқ суҳбатлар кўпроқ уюштирилди.

Анора бир соатлик машғулот мазмун жиҳатдан битта романга тенг, деб баҳолайди. Унинг иш столида доимо илмий-услубий адабиётлар, қўлланмаларни кўриш мумкин.

Астойдил касбига иштиёқ қўйган муаллима бир қатор шогирдлар ҳам етиштирди. Унинг адабиётшунос Наргис Довурбоева, журналистлар Гулнора Жўрабоева, Раъно Холиқова каби издошлари ўз устозлари ишончини оқлаб, турли жойларда бурчларини бажармоқдалар.

— Дарҳақиқат, ўқувчилар малакали муаллимага эргашар эканлар, — дейди Чиноз тумани халқ таълими бўлими мудири Тошпўлат Эргашев. — Анора ана шундай ўқитувчилардан. У ишлаган мактабда она тили ва адабиётга ўқувчиларнинг иштиёқи баланд.

Бутун қалб қўрини ўз касбига бағишлаган инсон ҳамиша ўқувчилари қалбидан жой олар экан. Биз Анора дарс берадиган хонада ҳам бунинг гувоҳи бўлдик. Болалар адабиётга, тилга оид турли кўргазмаларни ўзлари ясаб, синфни жиҳозлашган. Бу ерда муаллиманинг ҳамкасблари Анора тез-тез ўз шогирдларидан тўйларга, турли тадбирларга таклифномалар олиши ҳақида ҳам гапириб бердилар. Бу эса шогирдларнинг устоз меҳнатига, меҳрига билдирилган эҳтиромидир. Яқинда эса таклифномалар қаторига қутлов хатлари ҳам қўшилди. Хизмат кўрсатган мураббий эл орасида тобора эътибор топиб бормоқда.

О. МАЪМУРОВ,
«Чиноз ҳаёти» газетасининг муҳаррири.

МИЛЛИОНЕР ҲАЙДОВЧИ

БЕКОБОДДАГИ автобус-таксомотор саройида катта-ю кичик ҳамма Набижон Наимов номини катта ҳурмат билан тилга олади ва у ҳақда фақат илиқ сўзлар айтишади. Албатта, бунинг боиси бор. У қарийб ўттиз беш йилдан бери шу корхонада ишлаб келмоқда. Автомашина рулини ҳам биринчи марта шу ерда ушлаган.

Устози Раимбой Очиловдан ҳайдовчилик касби сир-асрорларини пухта эгаллаган Н. Наимов шу йиллар давомида автобус бошқарди. Юксак маҳоратли ҳайдовчи бўлганлиги учун ҳам бирор марта кўнгилсиз ҳодисаларга йўл қўймади. У ихтиёрига топшириб қўйилган автобусни доим техник жиҳатдан соз бўлишига ҳаракат қилади. Ҳар гал йўналишга чиқиш олдидан ва смена тугаганидан кейин асосий қисмларини синчиклаб кўздан кечиради, «арзимаган» нуқсонни аниқласа уни дарҳол бартараф этишга ҳаракат қилади. Ўз «жийрони»га худди фарзандидек қарайди, дейишганда Набижон акага ўхшаш ҳайдовчиларни назарда тутишган бўлса керак.

Моҳир ҳайдовчи кейинги икки йил давомида ўз автобуси билан 120 минг 435 километрлик йўлни босиб ўтди. Эътиборли томони шундаки, шунча йўл босилишига қарамай автобуснинг ҳолати ҳамон таъмирлашни талаб қиладиган даражага тушиб қолмаган. Бундай натижага камдан кам ҳайдовчи эришади. Айни вақтда у иккита аккумулятор, тўртта шина, ҳаммаси бўлиб 15 минг 200 сўмлик эҳтиёт қисмларини тежаб қолишга эришган.

Автосарой жамоаси тарбиясида шундай маҳорат чўққиларига кўтарилган Набижон Наимов устоз сифатида ўнлаб ёшларга ўз касбини ўргатди, унга меҳр-муҳаббат уйғотди. Кишилар оғирини енгил, мушкулини осон қилиши ниҳоятда савобли иш эканлигини уларга уқтира олди. Шу туфайли унинг таълимини олган қатор ҳайдовчилар устозлари қаторида халққа ҳалол хизмат кўрсатиб, йўловчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Комил Алиакбаров, Абдурасул Қўзибоев, Аббос Муҳиддинов, Ҳаким Кенжаев, Нуъмон Болтабоев... шогирдлари йўқламасини яна давом эттириш мумкин. Энг муҳими улар ўзларининг самарали меҳнатлари билан сарой жамоаси ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Яқинда автосарой транспортчилари устоз ҳайдовчини меҳнат фаолиятидаги яна бир қувончли воқеа билан қизғин табрикладилар. У автобусни бошқараётганидан бери миллион километр йўлни босиб ўтганлиги ҳақида хушхабар тарқади. Биз ҳам моҳир ҳайдовчини бундай катта натижа билан табриклаб, бундан кейинги ишларига ҳам ривож тилаймиз, йўлингиз доим равон бўлсин деймиз.

У. МУҲАМЕДОВ.

●ЙИЛ ЯКУНИ ТАҲЛИЛИ

АВВАЛ ИҚТИСОД...

Ўтган бир йил давомида шаҳарнинг шундоққина биқинида жойлашган Зангиота туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ислоҳотларни амалга ошириш йўлида эътиборга лойиқ ишлар қилинди.

Суҳбатдошимиз билан танишинг: Равшан Йўлдошев, 1958 йилда туғилган. Тошкент халқ хўжалиги илмгоҳини тугаллаган. Дастлаб жамоа хўжалигида иқтисодчи, бош иқтисодчи бўлиб ишлади. Сўнгра туманда турли раҳбарлик лавозимларида фаолият кўрсатди. 1994 йилдан бошлаб эса мазкур хўжаликка раис этиб сайланди.

— Равшанжон, сиз нечанчи раиссиз?

— Агарда улуғ инсон Хайитбой отадан бошлаб ҳисобласак, олтинчиман.

— Кўпчилик яхши билади. Оддий чоракор деҳқон ўғли Хайитбой оқсоқол (Тошмуҳамедов) тамал тошини қўйган бу хўжалик ҳақиқатан ҳам кўп йиллар давомида илғор бўлиб келган. Демак, сизнинг олдингизда ана шу мавқени тўла сақлабгина қолмай, балки ўзингизнинг иқтидорингиздан «қўшиб-чатиб» хўжаликнинг шуҳратини яна ҳам кўтариш вазифаси турарди. Шундай эмасми?

— Албатта, бу осон иш эмаслигини ҳис этардим. Шунинг учун ҳам мендан олдин раислик қилган оталаримиз, акаларимизнинг раҳбарлик фаолиятидаги энг яхши фазилатлари, услублари, хислатларидан фойдаланишга ҳаракат қиляпман.

Уларнинг ҳар бири ўзига хос бир олам эди. Хайитбой отанинг оддийлиги, соддалиги, ўта камтарлиги ҳақида менга ҳикоя қилиб беришган.

Ҳожиакбар ака эса хўжаликда қилинган яхши ишлар, тажрибаларни тарғиб қилишни яхши биларди. Барот ака Абдуллаев эса мантиқли сўзлари, ширин муомаласи билан деҳқонларни ўзига ром этиб, ишлата билган. Рашид ака Каримов чинакам агроном эди. У деҳқончилик илмининг қадрига етар ва ҳар бир дала ишида унга амал қилишга даъват этарди.

Ҳа, айтгандай. Ҳайитбой отадан сўнг бир йил бўлар-бўлмас унинг ўғли Мажид ака раислик қилди. Раҳматли астойдил ишлашга ҳаракат қилди.

— Ишни нимадан бошладингиз?

— Фермадан. Тўғри, ферма тумандагина эмас, вилоятда ҳам яхши кўрсаткичларга эга эди. Ҳар бир сигирдан йилига ўртача 3200-3400 литрдан сут соғиб олинган. Лекин бундан ҳам кўтарса бўлади-ку. Биз мутахассислар билан маслаҳатлашиб шу ҳақда ўйладик ва мақсадга эришиш учун чорвадорлар меҳнатига ҳақ тўлашнинг янгича усулига ўтдик. Аввал, дейлик, сут соғувчига ҳар литр соғиб олган сутини ҳисоблаб, унинг, ёғлилик даражасига қараб, молбоқарга эса семиртирганлиги учун ҳақ тўланарди ва ҳоказо. Биз бу усулдан воз кечдик. Чорвадорларга, бундан буён сизларга фермадан олинадиган даромаднинг 15 фоизини меҳнат ҳақи қилиб берамиз ва тақсимлаймиз, деб айтдик. Бу ҳар бир чорвадорнинг масъулиятини бирданига ошириб юборди. Чунки улар яхши билишдики, умумий даромаднинг кўп бўлиши фермада ишловчи ҳар бир чорвадор, мутахассиснинг ўз вазифасини сидқидилдан бажаришига боғлиқ. Дейлик, молбоқар семиртириш ҳисобига 200 кило гўшт топширди. Ана шу гўштни сотиш ҳисобига олинган даромаднинг 15 фоизи унга берилади. Масалан, даромад минг сўм бўлса, 150 сўм пул олади. Бу иқтисодий омил туфайли кескин ижобий ўзгариш юз берди. Ёз пайтида ҳар бир соғин сигирдан 11-, 12- , 13 литрдан сут соғиб олина бошланди. Айни кунларда эса ўртача 9- 10 литрдан сут соғиб олинмоқда. Чунки озуқа рациони бой. Унда чорва учун барча керакли витаминлар мавжуд. Ем-хашак цехи йил давомида ишлаб туради. Чиқит-ку, умуман бўлмайди. Бўлган ҳолда ҳам йиғиштириб олиниб, яна қайтадан ишлаб молларга едирилади. Шунга яраша умумий маҳсулдорлик ошди. Бу йил ҳар бош соғин сигирдан 3700 литрдан сут соғиб олиш кўзда тутилмоқда. Даромадга қараб буромад деганларидек, сут соғувчиларнинг ўртача ойлиги 1600-2000 сўмга тўғри келаётир. Молбоқарлар, бузоқбоқарлар ҳам яхши даромад олишмоқда. Ем-хашакнинг деярли 70 фоизини четдан сотиб олаяпмиз. Лекин шундай бўлишига қарамай маҳсулдорликни ошириш ҳисобига чорвадан зиён кўраётганимиз йўқ, аксинча фойда олаяпмиз.

— Эшитишимча, сизларнинг фермангиз базасида фермер (чорвадор) хўжаликлари ташкил этилган бўлиб, улар анча яхши натижаларга эришаётган экан.

— Ҳа, улардан бири «Бахт» хўжалигидир. Ҳозирги кунда 62 бош қорамоли бор. Бу хўжаликка Султонмурод Нишонбоев раҳбарлик қилади. Машҳур чорвадор Камол Нишонбоевнинг ўғли. Камол ака узоқ йил хўжалик фермасига мудирлик қилди, чорвачиликни ривожлантиришга катта ҳисса қўшди. Ҳозир нафақада. Ўғлига қарашяпти. Ўзининг тажрибаси, йўл-йўриғи билан ёрдам бераяпти.

Иккинчи фермер хўжалиги «Дилмурод» деб юритилади. Унга Адҳам Абдуллаев раҳбарлик қилади. Ҳозирча 20 бош қорамоли бор. 11 гектар ер ажратиб бергандмиз. Дала шийпонини ҳам хусусийлаштириб олди. Биз ҳар икки фермер ерларини ҳам хайдаб, экиб, ҳосилини парваришлаб, етиштириб берамиз. Шу ҳисобга, сарф-харажатларимиз эвазига бизга маҳсулот беришади. Ҳозирги кунга қадар ҳар икки фермер хўжаликка 26 тонна сут топширди. Уларда ҳам ҳар бош соғин сигирдан 9-10 литрдан сут соғиб олинмоқда.

— Яна деҳқончиликка қайтамиз. Иссиқхона имкониятларидан қандай фойдаланмоқдасизлар?

— Чорвачиликнинг истиқболини деҳқончиликсиз тасаввур қилиб бўлмаганидек, суғориладиган ерлар камайиб кетган ҳозирги бозор иқтисоди шароитида хўжаликнинг фаолиятини иссиқхонасиз юритиб бўлмайди. Агар иссиқхонада ишлар яхши йўлга қўйилса, ҳар бир квадрат метр ердан яхши фойдаланилса шу ҳисобга иқтисодни анча мустаҳкамлаш мумкин бўлади. Айни пайтда хўжаликда 275 гектар суғориладиган ер қолди. Бу ернинг 120 гектарига чорва учун озуқа экиладди. 120 гектарига эса буғдой экиб қўйдик. Ана энди ҳисоблайлик. Сабзавот экишга бор-йўғи бутун бошли хўжаликда 34 гектар ер қоляпти. Бу кам албатта. Чунки хўжаликда бевосита далачиликда ишлаб тирикчилигини ўтказиши керак бўлган 300 одам бор. Лекин 34 гектар ерда ишлаш учун эса кўпи билан юз одам кифоя қилади. Хўш, қолганлар нима қилади? Тўғри, Президентимизнинг фармонига, ҳукуматимизнинг қарорига биноан қишлоққа саноатни олиб келишга ҳаракат қилаяпмиз. Кичик корхоналар қуряпмиз. Куни кеча Самарқандда бўлиб ўтган йиғилишда Президентимизнинг кичик корхоналар тўғрисида куюниб айтган гапларидан сўнг бу соҳадаги ишларимизни яна бир бор таҳлил этиб, танқидий нуқтаи назардан қараб чиқяпмиз. Кичик корхоналар кўпайса, жуда бўлмаганда деҳқоннинг ўғли, қизи, келини ишлайди-ку! Умр бўйи далада ишлаб келган ёши бир жойга бориб қолган деҳқон эса иссиқ ўрнини совутгиси келмайди. У доим далага талпинади. Унинг талабини ҳам қондириш керак. Бунинг учун нима қилиш зарур? Йўли битта. Буғдойни яхши парваришлаб, эрта етилтириб, ҳосилини ўз вақтида ўриб-йиғиб олиб, бўшаган ерларни ўша талабгор деҳқонларга: кечки сабзавот экишлари учун ажратиб берамиз.

Энди иссиқхона ҳақида: бундан икки-уч йил илгари бу ерда фақат сабзавот экинларининг кўчати етиштирилар, озроқ ерга эса резавор экиларди, холос. Биз маслаҳатлашиб, кўчат учун 0,30 сотих майдонда енгил типдаги иссиқхона ташкил этдик. Икки гектарлик иссиқхонада эса помидор етиштиришга киришдик. 1994 йил декабрда экдик. Март-апрель ойларида помидор ғарқ пишди. Уни сотиш эвазига 2 миллион сўм даромад қилдик. Даромаднинг 20 фоизини иш ҳақи қилиб берамиз, деб ишонтирганлигимиз учун ҳам иссиқхонадаги ишлар ниҳоятда юришиб кетди. Чунки деҳқон ўн сўмлик маҳсулот сотса, шунинг икки сўми ўзига тегишли эканини ҳис этарди.

Бу йил ҳам иссиқхона ерларини помидор кўчати экишга барвақт тайёрлаб қўйдик. Ҳозир кўчатлар етилиб қолди.

— Келгусидаги режаларингиз?

— Бугунги ютуқ, натижа, албатта, қаноатлантирмайди. Буни тушунтириб ўтиришга ҳожат йўқ. Деҳқончилик, боғдорчилик, чорвачиликда меҳнатни ташкил этишнинг оилавий пудрат, пудрат, ижара усулларини бундан буён ҳам такомиллаштириб борамиз. Бозор иқтисоди талабларига мослаштирамиз. Қишлоқ аҳолиси иш қидириб, бошқа ерларга бориб юрмасин! Қишлоқнинг ўзидан уларга иш топилсин, шиоримиз шу! Иннайкейин, замона зайли билан ерларимиз яна камайиши мумкин. Лекин, барибир, хўжаликдаги асосий иш ва муқим иш ўринлари сақланади. Бу деганимиз, келгусида хўжалик асосан чорвачилик ва иссиқхонада маҳсулот етиштиришга ихтисослашган бўлиб қолади. Буни ҳисобга олиш ва ҳозирдан тайёргарлик кўриш керак бўлади. Энг муҳими хоҳ чорвадор, хоҳ деҳқон, хоҳ боғбон бўлмасин, бундан буён ўзини токи мулкнинг ҳақиқий эгаси деб ҳисобламас экан, у астойдил меҳр ва ихлос билан ишламайди. Буни тан олиш керак. Шунинг учун биз хусусийлаштириш давлат қўмитасига мурожаат қилдик. Мутахассислар келиб кетишди. Бу масалада улар бизга ёрдам беришга ваъда қилишди. Хўжаликдаги жами мулкларнинг умумий баҳосини, қийматини чиқариб беришгач, уни хўжалик аъзоларига (хўжаликка меҳнати қай даражада сингганлигига қараб) тақсимлаймиз ва бу сумма қимматбаҳо қоғозлар билан расмийлаштирилади. Шундай қилиб, жамоа аъзоси ҳақиқий маънода мулкдорга айланади. Борди-ю, жамоа аъзоси бошқа бирон ерда ишлашни ихтиёр қилиб қолса ўзига тегишли бўлган мулк қийматини олади. Ўрнига бошқа бир одам хўжаликка аъзо бўлиб кирмоқчи бўлса, мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини олиш учун маълум миқдорда пул тўлайди.

Хуллас, ҳозирча биз қилмоқчи бўлган ишлар, амалга оширишга бел боғлаган режалар қисқача қилиб айтадиган бўлсак ана шулардан иборат. Лўнда қилиб айтганда замонга мослашиб ишлашимиз, ҳар қандай қийинчиликларни енгишга, муаммоларни кўпроқ ўзимиз ҳал қилишга тайёр туришимиз керак.

— Биз эса сизлар каби тадбиркор, ишбилармонлар фаолиятини баҳоли қудрат ёритиб боришга, илғор иш усуллари, тажрибаларни оммалаштиришга ҳаракат қиламиз.

—Раҳмат. Биз газетангизни ўқиб борамиз. Кейинги пайтда анча ўқимишли, қизиқарли бўлиб қолганлигини айтишим керак. Шунинг учун ҳам обуна уюшқоқлик билан ўтади, деб ишонтираман.

Суҳбатдош Н.РИХСИЕВ.

КЎРИК-ТАНЛОВ ЯКУНЛАНДИ

Ўзбекистон ички ишлар вазирлиги шахсий таркиб маънавий-маданий тарбиясини юксалтириш, улар ўртасида миллий анъаналар, халқ санъати ва оғзаки ижодини тарғиб этиш мақсадида биринчи республика кўрик-танлови ўтказди. Тошкентда — Ҳамза номидаги академик драма театрида уч кун давом этган якунловчи босқичда Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардан ўн тўққиз бадиий ҳаваскорлик жамоаси қатнашди. Ғолиб жамоалар ва якка ижрочиларга мукофотлар топширилди.

(ЎзА).

ЕР ИЛМИ БИЛИМДОНЛАРИ

Олим минбари

Ҳеч кимга сир эмас, дунёдаги барча мавжудотларнинг ҳаёти ер билан боғлиқдир. Ер — катта бойлик, ер — битмас-туганмас хазина манбаи. Лекин, бу хазинадан қанчалик самарали ва унумли, асраб-авайлаб фойдаланиш эса бизнинг ерга бўлган муносабатимизга, илмимиз, билимимизга боғлиқдир. Бу борада ер илмининг билимдонлари бўлган олимлар, мутахассисларнинг хизмати айниқса, беқиёсдир.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтининг ер тузиш факультети жамоаси зиммасига ана шундай масъулиятли ва шарафли вазифа юклатилгандир.

Институт таркибида ташкил этилганлигига 50 йил бўлган бу куллиёт ўтган давр мобайнида кўплаб ер тузувчи муҳандислар, мутахассис олимлар тайёрлаб чиқарди ва улар юртимизнинг фаровонлиги, халқимизнинг бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилиб келмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, факультет ташкил этилганида унинг таркибида битта геодезия кафедраси мавжуд эди. Бу кафедрани факультетнинг биринчи декани, доцент М. И. Маслов бошқарган. Кейинчалик факультет таркибида бирин-кетин «Ер тузишни лойиҳалаш», «Қишлоқ аҳолиси яшаш жойларини лойиҳалаш», «Аэрофотогеодезия» кафедралари вужудга келди. 50-йилларнинг бошларида эса «Тупроқшунослик ва деҳқончилик» ҳамда «Қишлоқ хўжалик корхоналарини ташкил этиш ва иқтисоди» кафедралари ҳам ана шу факультет таркибида фаолият кўрсата бошлади.

Ташкил этилган вақтда факультетга бор—йўғи 50 нафар талаба қабул қилинган эди. Лекин, халқ хўжалигининг ер тузувчи муҳандисларга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш мақсадида талабалар сони йил сайин кўпайтириб борилди ва ниҳоят 150 нафарга етказилди. Бу орада ишдан ажралмаган ҳолда мутахассислар тайёрлашга ҳам киришилди. 1975—1987 йиллари институтнинг Қарши филиалида ҳам ер тузувчи муҳандислар тайёрлана бошланди.

Факультет жамоаси ўзига хос ёрқин ва шонли йўлни босиб ўтди. Бу йўлга бир карра назар ташлаб, қилинган ишларни сарҳисоб қилар эканмиз, кўнгилда фахрланиш туйғулари жонланади. Бу давр мобайнида тахминан 50 мингга яқин ер тузувчи муҳандислар ҳаётга йўлланма олишди. Факультетимизда бундан ташқари чет мамлакатлар учун ўнлаб магистр ва фан номзодлари ҳам тайёрланди.

Факультет профессор-ўқитувчилари ўз малакалари, тажрибаларини ошириш учун қўшни факультетларда мавжуд бўлган тажрибалардан ҳам фойдаланган ҳолда ўқув жараёнини тинмай такомиллаштириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Барча кафедраларда маҳаллий хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда топшириқлар, босқич ва диплом лойиҳаларини бажариш бўйича ўзбек тилида услубий кўрсатмалар ва ўқув қўлланмалари тайёрланган. Жумладан, айни кунларда доцент А. Т. Абдураззоқов раҳбарлик қилаётган жамоада 38 педагог, 4 фан доктори, 19 фан номзодлари самарали илмий изланишлар олиб бормоқдалар.

Факультет юқори малакали мутахассислар тайёрлаш масканигина бўлиб қолмасдан, балки, Марказий Осиёдаги йирик ер тузишнинг илмий маркази ҳамдир. Бу жамоа олимлари ер тузиш фанини янада ривожлантириш, аграр ислоҳотлар шароитида ер муносабатларини такомиллаштириш, ер майдонларидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш, ер солиғи миқдорларини илмий асосланган ҳолда аниқлаш ва белгилаш, ер кадастри, ер тузиш ишларини геодезик ўлчашларнинг мақбул услубиятларини ишлаб чиқиш, шунингдек, тупроқ унумдорлигини ошириш ва уни муҳофаза қилиш билан боғлиқ бўлган комплекс мавзулар бўйича илмий-тадқиқот ишларини ҳам олиб бормоқдалар.

Бундан ташқари олимларимиз ер майдонларини тақсимлаш ва ташкил этиш бўйича ер тузиш ишларида, аграр ислоҳотлар шароитида ер тўғрисидаги меёрий ҳужжатларни яратишда, ерларни сифат жиҳатдан баҳолашда, деҳқон-фермер хўжаликларини ташкил этишда, деҳқончиликнинг такомиллашган тизимини ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг илғор технологияларини ишлаб чиқаришга татбиқ этишда ҳам фаол қатнашмоқдалар.

Факультетнинг Марказий Осиёда ягона илмий ва услубий марказга айланишида республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор М. И. Маслов, республикада хизмат кўрсатган ер тузувчилар — профессор Л. К. Татур, доцентлар И. К. Баранов, В. С. Артомонов, А. А. Назиров ва бошқаларнинг, шунингдек, уларнинг издошлари ҳамда бутун профессор-ўқитувчилар таркибининг хизматлари бениҳоя каттадир.

Шуни фахр билан айтишимиз керакки, ўз вақтида факультетда таълим олган биродарларимизнинг кўпчилиги бугунги кунда йирик олимлар, давлат арбоблари сифатида юқори раҳбарлик лавозимларида сидқидилдан меҳнат қилиб, эл-юртнинг катта ҳурмат-иззатига сазовор бўлмоқдалар.

Ана шулардан бири Турғун Мадиёровдир. Ўз фаолиятини оддий жамоа ходимидан бошлаган Мадиёров бугунги кунда республикага, ҳатто, чет элларга донғи кетган Ким Пен Хва номли корпорациянинг президентидир. Айни пайтда у халқ академиясининг академиги ҳам ҳисобланади. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор унвонини олган. Г. А. Толипов эса республика қишлоқ хўжалик вазирлиги қошидаги ер тузиш Бош бошқармаси бошлиғи, фан доктори.

Факультетимизнинг жуда кўп талабалари қўшни республикаларда ҳам юқори раҳбарлик лавозимларида муваффақият билан меҳнат қилмоқдалар. Вилоятларимизнинг турли ташкилотларида раҳбарлик лавозимларида ишламоқдалар.

Хулоса қилиб, факультетимиз ярим аср давомида ўқиш жараёнларини яхшилаш ва такомиллаштириш, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, ер тузиш соҳасидаги илмий-тадқиқотларни яхшилаш бўйича катта ишларни амалга оширди десак, хато қилмаган бўламиз.

Лекин, масалага ҳозирги кун — бозор иқтисоди талаблари нуқтаи назаридан ёндошадиган бўлсак, Президентимизнинг фармонлари, ҳукумат қарорлари қандай амалга оширилаётганлигини таҳлил этиб, иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш вазифалари қандай бажарилаётганлигини мушоҳада қиладиган бўлсак, ҳали олдимизда катта ва улкан вазифалар турипти. Биз қишлоқ хўжалигига ердан ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланишнинг турли шакллари кириб келаётганлиги ва бу шаклларнинг қай бири мақбул, қай бири истиқболли, қай бири яхши самара бериши мумкинлиги ҳақида ўзимизнинг аниқ фикр ва таклифларимизни, тавсияларимизни беришимиз керак. Ер тўғрисидаги, ер солиғи тўғрисидаги қонунларга биноан ер муносабатларини бир маромга келтириш ҳам факультетимиз жамоасидан янгича ишлашни, ўз бурчларига янгича муносабатда бўлишни тақозо этади. Бу вазифаларни бажариш учун бизда барча имконият, шарт-шароит, малакали кадрлар мавжуддир.

Шундай экан, бундан буён ҳам биз республикамиз раҳбарияти олиб бораётган сиёсатни қўллаб-қувватлаш, халқ хўжалиги учун етук мутахассислар етказиб беришда янада жонбозлик кўрсатиб ишлайверамиз.

А. БОБОЖОНОВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтининг «Ердан фойдаланиш кафедраси» мудири, доцент.

●Шифокор маслаҳати

БЎҒМА — ХАВФЛИ ДАРД

Ўткир юқумли касалликлар орасида бўғма катта хавф туғдирадиган хасталик ҳисобланади. У тананинг умумий заҳарланиши, бурун, халқум ва кекирдак шиллиқ қаватларининг яллиғланиши, уларда фибрин толаларидан иборат парда ҳосил бўлиши билан ҳосланади. Бўғма — шу касалликка дучор бўлган одамдан юқади. У кўпинча кеч кузда ва қиш бошларида учраб туради. Шуниси борки, бу дардга чалинган инсон шифохонага ётиб, даволаниб чиқса ҳам яна анча вақтгача атрофдагилар учун юқтириш борасида хавфли ҳисобланаверади. Касалликнинг томоқ, бурун бўғмаси, сохта бўғма турлари кўпроқ учрайди. Тери, кўз, қулоқ, жинсий органлар чақалоқларнинг киндик яраси кўринишдаги бўғма турлари кам бўлсада учраб туради. Касаллик асосан халқум, томоқ, бурун, кекирдак шиллиқ қаватларига микроб тушгач тез ривожлайади. У ўзидан заҳарли модда ишлаб чиқариб, инсонга хуруж бошлайди. Шуни айтиб ўтиш керакки, бўғма қўзғатувчи заҳар — буйрак усти безини, юрак мушакларини, асаб тизимини ва жигарни шикастлайди. Агар бемор камқон, озғин, айни пайтда бошқа бирор юқумли касалликларга учраган бўлса унда бўғма оғирроқ кечади. Аммо бўғма билан бир марта оғриган одам энди бу касаллик билан бошқа оғримаслиги кузатилган. Эмлангандан кейин эса одамга бўғма 3-5 йилгача юқмайди.

Томоқ бўғмаси бу дард билан оғриб турадиганларнинг 95-98 фоизини ташкил этади. Хасталик холсизланиш, тана ҳароратининг 38-39 даражагача кўтарилиши билан бошланади. Томоқ оғриб, жағ ости лимфа тугунлари шишади. Бемор томоғининг шиллиқ пардаси қизаради, муртак безлари ва юмшоқ танглай оқ ёки кулранг караш бойлайди. Караш қанча кенг тарқалган бўлса, тана шунча кўп заҳарланади ва дард шунчалик оғир кечади. Бўғманинг умумий заҳарланиш аломатлари анча сезиларли бўлади, томоқ ва тери ости тўқималари шишиб кетади. Тана ҳарорати 40 даражагача етади. Ютунганда томоқ қаттиқ оғрийди, бемор қайта-қайта қайт қилади. Томоқ шиши бўғманинг илк белгиси бўлиб, унда муртак безлари ва юмшоқ танглай тўқималари бир-бирига деярли жипс ёпишади. Пардали караш танглай, бурун, халқумни қоплаб олгач, бемор хириллаб нафас олади.

Бўғманинг энг оғир тури — **гиппертоксик** шаклидир. Бу яшиндек тез ўтади ва кескин заҳарланиш аломатлари билан кечади. Беморда алаҳлаш, хушидан кетиш, мушакларнинг тиришиш холатлари содир бўлади. Дастлабки соатлардаёқ қон айланиши издан чиқади. Касалликнинг бу тури кўпинча ўлимга олиб келади. Дарднинг бу кўриниши аксарият ҳолларда дори-дармонни яхши кўтара олмайдиган, бўғмага қарши эмланмаган болаларда учраши мумкин.

Бурун бўғмаси. Узоқ давом этадиган тумов билан кечади. Бунда умумий заҳарланиш аломатлари деярли сезилмайди. Тана ҳарорати маромида бўлади. Шиллиқ парда шишиб турганлиги учун бурун йўли торайиб нафас олиш қийинлашади.

Ҳиқилдоқ бўғмаси деб аталувчи касаллик тури ҳам нафас олишнинг қийинлашуви, хириллаб йўталиш ва овознинг паст чиқиши билан кечади. Бунда бола қанчалик ёш бўлса, нафаси шунчалик тез бўғилади. Нафас бўғилиши одатда тобора зўрайиб боради.

Ҳиқилдоқ бўғмаси икки хил бўлади. Касалликнинг чин бўғма деб аталувчи турида хириллаб йўталиш, овоз бўғилиши, нафас олиш қийинлашуви рўй беради. Агар ўз вақтида шифокорга мурожаат қилинмаса, хириллаш кучаяди, овоз бутунлай чиқмай қолади, бўғилиш зўрайиб, бемор ҳалок бўлиши мумкин.

Сохта бўғма асосан қизамиқ, сувчечак, стоматит касалликларида кузатилиб, беморнинг нафас олиши қийинлашади. Кўпинча, бунда салгина шамоллаб ётган бемор тунда хириллаб йўталиб уйғонади, бўғилади. Сохта бўғмада овоз бутунлай йўқолмайди, бўғилиш тез ўтиб кетиши ёки бир неча соат давом этиши, касаллик хуружи эртасига қайталаниши ҳам мумкин.

Биз юқорида сўз юритган кўз, тери, жинсий органлар бўғмаси (дифтерияси) ҳам учраб туради. Лекин бу хилдаги касаллик одатда томоқ ёки бурун бўғмаси билан бирга кечади. Бўғмадан қоладиган асорат — юрак мушак қаватининг касалланиши (миокардит)дир. Бу ҳолда мияда қон айланиши бузилади, буйракнинг заҳарланиши кучаяди. Асаб толаларининг зарарланиши ҳам асорат оқибатидир.

Ҳар қачонгидек беморларнинг шифокорларга ўз вақтида мурожаат этмасликлари хунук оқибатларга олиб келишини унутмаслигимиз лозим. Бўғма билан касалланган беморлар фақат юқумли касалликлар шифохонасининг махсус бўлимида даволанишлари керак. Бўғманинг олдини олиш тадбирларидан бири эмлашдир. Ўзбекистон Республикаси педиатрия илмий текшириш илмгоҳининг иммунология бўлимида болаларни эмлашнинг янги режа, қоидалари ҳамда касалликнинг олдини олиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Уйда эмлаш қатъиян ман этилади. Бола эмлангандан сўнг умумий ва маҳаллий таъсирлар кузатилиши мумкин. Бола ланж бўлади, тана ҳарорати 37,5 -38 даража атрофида бўлади. Эмланган жой қизариб, салгина берч бўлиб қолади. Бу ўзгаришлар 2-5 кундан кейин ўтиб кетади.

Юқумли касалликларга қарши эмлаш — болаларимизнинг соғлом ўсишида шу касалликларнинг олдини олишда зарур омил ҳисобланади. Чунки бирон бир дардни даволагандан кўра олдини олган минг марта афзалдир. Ота-оналар ўз фарзандларини тўғри парвариш қилсалар, овқатлантиришни маромида ташкил этсалар болаларни чиниқтириб борсалар ва хонадонда озодалик таъминланса ҳар қандай хасталикнинг йўлига ғов қўйган бўладилар.

Ш. ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Педиатрия илмий текшириш институти клиникасининг бош шифокори.

ҚУТЛУҒ ЁШ АРАФАСИДА

«Саодат» журналининг 70 йиллиги олдидан

Республика миқёсидаги 8-март хотин-қизлар санаторийсининг сўлим оромгоҳида шукуҳли тантана ҳукмрон. Қибрай туманининг меҳмоннавоз фаоллари севимли журналлари «Саодат» жамоасининг юбилей олди учрашувига алоҳида тайёргарлик кўришгани сезилиб турарди. Меҳмонларни туман хотин-қизлар қўмитаси раисаси Бибихоним Шералиева хушнудлик билан кутиб олди. Қутлуғ 70 ёшини нишонлаётган «Саодат» журналининг бош муҳаррири Ойдин Хожиева табрик, қутловлардан сўнг, дил сўзларини изҳор қилди.

— Журналимиз бешигини даставвал биринчи ўзбек журналистлари Тожихон Шодиева, Ҳосият Тиллахонова, Собира Холдорова, Ойдин Собировалар тебратиб, ўзларининг фаолликлари, қаламининг ўткирлиги эвазига ўзбек хотин-қизларининг кўнглига, қолаверса, хонадонига кириб борган. Аёлларнинг ижтимоий-сиёсий, маданий ҳаётдаги фаолиятига бевосита аралашган.

Ардоқли шоирамиз Зулфия опанинг журнални чиқаришдаги хизматлари бениҳоя каттадир. Шу баробарида етук, ҳозиржавоб журналистлар Холида Аҳророва, Санъат Маҳмудова, Роза Сайфиеваларнинг мақолалари ўз муштарийларига жуда манзур бўлган. Мусаввира Лайло Салимжонова эса ойномани безашда «қамишдан бел боғлаб» хизмат қилган.

Дарвоқе, «Саодат»журнали таҳририятини табаррук қадамжой десакда муболаға эмас. Негаки, қанчадан-қанча шоиралар учирма бўлди бу даргоҳдан. Бугунги кунда уларнинг номларини санаб адоғига етолмайсан, киши.

«Саодат» журналининг бош муҳаррири Ойдин Ҳожиева.

Тошкент вилояти ҳокими муовини, хотин-қизлар қўмитаси раиси Сайёра Хўжаева.

«8-март» санаторийси бош шифокори Гулчеҳра Иброҳимова.

Биз-ойнома заҳматкашлари ҳам кутлуғ анъаналарни давом эттира бориб, турли рукнлар, жумладан, «Аёл ва жамият», «Турмуш сабоқлари», «Турмуш чорраҳаларида», «Турмушимиз оғриқлари», «Юрт сўраган аёллар», «Оила мактаби», «Тарбия соатлари», «Соғлом авлод учун», «Шифокор минбари», «Минг. бир маслаҳат» ва бошқалар орқали ҳар хил мавзуларда аёлларнинг кундалик турмуши, ижтимоий-сиёсий, маданий ҳаётдаги фаолияти ҳусусида мақолалар бериб боряпмиз. Бу борада фидойи журналистлар - Дилбар Саидова, Қутлибека Раҳимбоева, Гулчеҳра Жамилова, Гулжаҳон Мардонова ва бошқа қаламкашларимиз тинимсиз изланмоқдалар. Аминмизки, бундан кейин ҳам бу саъй-ҳаракатлар давом этаверади...

Даврага шеър киради. Шоира Қутлибеканинг сўзлари шеърдан бошланади. У аёлнинг аввало она, қолаверса миллат, давлат рамзи эканлигини назмда ифода қилади. Унинг шеърларига Зулфия Мўминова мисралари уланади. Сўнгра бошқалар... Даврани мушоира руҳи эгаллайди.

Кўтаринки кайфият аёлларнинг ойномага тилаклари, истаклари бўлиб, саволларга айланади. Улар қутлуғ ёш қаршисида турган ойнома жамоасини табриклаш билан биргаликда, журнал саҳифаларида аёллар турмуши, фаолияти хусусида янада кенг кўламлироқ мақолалар бериб борилишини сўрайдилар. Шунингдек, Тошкент вилояти ҳокими муовини хотин-қизлар қўмитаси раиси Сайёра Хўжаева, санаторий бош шифокори Гулчеҳра Иброҳимовалар ҳам журнал хусусида ўз мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Х. БОБОНАЗАРОВА.

Суратда: учрашув иштирокчиларидан бир гуруҳи.

Даврон АҲМАД суратлари.

ТАҚДИР

воқеий ҳикоя

КОМИЛЖОН учувчилар билим юртини битиргач, дастлаб қишлоқ хўжалиги авиациясида ишлади, сўнгра тажрибали учувчилар ёрдамида «Самарқанд-Тошкент» йўналиши бўйича учадиган самолётда хизмат қила бошлади. Осмонга парвоз қилиш унга олам-олам қувонч бахш этар, «учувчи бўламан» деб дилига тугиб қўйган мақсадига ниҳоят эришганди. У бир шаҳардан иккинчи шаҳарга йўловчилар ва юкларни ташир эди. Самолёт белгиланган баландликка чиқиб олди дегунча ёдига тушган ашулани аста хиргойи қиларди.

Мана, самолёт одатдагидек Тошкент томон йўл олди. Ҳаво кемаси белгиланган баландликка кўтарилгач, уни бошқариш авто пилот ихтиёрига ўтказилди — энди самолётнинг ўзи учувчилар ёрдамисиз, белгиланган баландлик, тезлик ва йўналиш бўйича автомат тарзда — учиб борарди. Бундай пайтда учувчиларнинг қўли бироз бўш бўлади.

Комилжон оёғининг чигалини ёзиш мақсадида салонга чиқиш учун кема командиридан рухсат олди. У салоннинг икки томонида саф тортган юмшоқ ўриндиқлар ўртасидаги йўлакдан ўтиб борарди. «Бирон таниш учраб қолармикан?» деган ҳаёлда гоҳ ўнгга, гоҳ чапга қарар, рўзнома ўқиётган кишиларга, олма чайнаётган аёлларга, иллюминатордан осмонни томоша қилиб бораётган болаларга кўзи тушарди.

Шу пайт салон ўртасида, ўнг томондаги ўриндиқда ҳаёл суриб ўтирган қиз унинг эътиборини ўзига тортди. Қизнинг ёнгинасида, йўлак устида журнал тушиб ётарди. «Ҳойнаҳой шу қизники бўлса керак» деб ўйлаган Комилжон журнални қўлига олди ва:

— Кечирасиз, журналингиз тушиб кетипти. Сизники бўлса керак? — сўради у ҳалиги қиздан.

Қиз Комилжонга ялт этиб қаради ва журнални олаётиб:

— Ҳа, бу меники. Раҳмат сизга. Бироз ҳаёл суриб қолибман, — деди мулойимлик билан.

— Ҳеч қиси йўқ, йўл юрганда шунақа бўлади, саломат бўлинг, — дея Комилжон нарига ўтиб кетди.

У самолётнинг охирига қадар юриб бориб, орқасига қайрилди, бироз тўхтаб турди, сўнг яна ўз жойига қайта бошлади. Қизнинг гўзал чеҳраси, шаҳло кўзлари, айниқса унинг мулойим боқиши ва ёқимли овози Комилжонни ўзига бутунлай мафтун этганди. «Ким бўлдийкин бу қиз, исми нима, турмушга чиққанмикин ёки йўқми, қаерда яшаркан?» — кетма-кет ёғилиб келаётган саволлар Комилжоннинг ҳаёлини банд қилди. У қиз ўтирган жойга яқинлашаркан, юраги гуп-гуп ура бошлади. Қиз ёнидан ўтаётиб, унга яна бир бор тикилди. Энди қиз журнални варақлар, ундаги расмларни томоша қиларди.

Комилжон кабинага кириб кетди.

— Қалай, салонда тинчликми? — сўради кема командири.

— Тинчлик, ҳаммаси жойида, — қисқа жавоб қилди Комилжон. Сўнг қўлларини икки томонга ёзиб, керилди ва теварак-атрофни кузата бошлади. Мовий ва сарҳадсиз осмондан бўлак ҳеч нима кўзга чалинмасди. Ер ҳам кўринмас, чунки пастдаги қалин булутлар ер юзини бутунлай қоплаб олганди.

Комилжоннинг ҳаёли ҳамон ўша қизда. Энди унинг бутун фикри-зикри нима бўлса ҳам шу қиз билан танишиб олишда бўлди: хўш, бунинг учун нима қилсин, қандай йўл ва усулларни қўлласин. Ё стюардесса орқали унга қисқа хат тутқазиб, учрашув жойи ва вақтини кўрсатиб, мақсадини баён қилсинми? Борди-ю турмуш қурган бўлса-чи? Унда уялиб қолиши мумкин.

У чексиз ҳаёлларга берилиб кетиб самолёт овозини ҳам унутибди. Ҳаво кемасининг бир маромда гувуллаши яна қулоғига чалинди.

— Штурвални қўлга ол! Тошкентга яқинлашаяпмиз. Баландликдан пастга тушамиз, — командирнинг овози Комилжонни хушёр торттирди. У қулоғига наушникни тақди, штурвални қўлга олди, олдида турган кўрсаткич асбобларига бирма-бир кўз югиртирди.

Ҳаво кемасининг командири Комилжонга имо қилди, улар иккиси биргаликда самолёт штурвалини маҳкам ушлаганча ўзларидан нарига оҳиста итара бошладилар. Самолёт пастлаб бориб, қалин булутлар орасига шўнғиди. Энди ҳеч нима кўзга кўринмасди, ҳаммаёқ оппоқ, кўз жимирлайди, самолёт гўё сут ичида сузиб бораётганга ўхшарди.

Мана ниҳоят булутлар ҳам сийраклашиб, улар орасидан ер кўзга ташлана бошлади. Ҳаво кемаси пастлаб бориб, Тошкент аэропортига келиб қўнди. У ўзига белгиланган манзилга жойлашгач, мотор овози тинди. Зинапоя олиб келинди. Самолёт эшиклари очилди. Қўл юкларини кўтариб олган йўловчилар зинапоядан бирин-кетин пастга тушиб кета бошладилар.

«Энди ҳаммаси тамом, мен уни бошқа кўрмайман» — Комилжоннинг ҳаёлига келган дастлабки фикр шу бўлди. У ҳамон ўз жойида ўтирар, командир фармойишини кутарди. Бирдан командир экипаж аъзоларига 3 соатдан сўнг орқага қайтишларини, ҳозир эса улар бўш эканлигини маълум қилди.

Комилжон сумкасини елкасига осганча одамларни кузата бошлади, чамадонларини олаётган йўловчилар ёнига борди, аммо ҳалиги қиз кўринмасди. Хуллас у қиздан умидини узган ҳолда аэропорт биносидан чиқиб кета бошлади. «Энди нима қилсам экан?» деган ҳаёлда автобус бекатига келди. У шаҳарни бир айланиб келиш ниятида автобусга чиқди. Сал нарида ўриндиқда ўтирган ҳалиги қизга кўзи тушиб, қувониб кетди. «Ё тавба, тушимми, ўнгимми? — дея ўзига ўзи савол берарди. У бироз ҳаяжонланди, сўнг дадил юриб, қизга мурожаат қилди:

— Ёнингизга ўтирсам майлими?

— Марҳамат ўтиринг, — қиз унга қарамай жавоб қилди.

Автобус оҳиста юриб кетди.

Бирдан қиз Комилжонга ялт этиб қаради, сўнг кўзларини ундан олиб қочиб, дераза томон тикилди. Энди унинг ҳам ҳаяжонланаётгани билиниб турарди.

— Мана, яна учрашдик, — дея гап бошлади Комилжон, — «тоғ тоғ билан учрашмайди, аммо одам одам билан учрашади» деб бежиз айтишмаган.

Қиз индамади.

— Биласизми, мен сизни илгари кўрганга ўхшайман, — деди Комилжон кутилмаганда.

— Бўлиши мумкин эмас, — деди қиз унга нигоҳ ташлаб.

— Нега энди? Ҳозиргина самолётда кўришдик-ку.

— Э, ҳа шуни назарда тутаяпсизми? Ҳазилкаш экансиз.

— Ҳазил яхши нарса: кайфиятингизни кўтаради.

— Ростданми? — деди қиз, унинг юмалоқ, лўппи юзларида мулойим жилмайиш пайдо бўлди.

Жавоб ўрнига Комилжон бош ирғади.

Комилжон ғалати воқеаларни айтиб, қизни роса кулдирди. Айниқса афанди латифалари қизга жуда ёқди. У ўпкаси тўлиб, қотиб-қотиб кулар, Комилжон эса унга жўр бўлар, атрофдаги одамлар ҳайрон бўлганча уларга тикилиб қарашарди.

Комилжон билан қиз кулгидан чарчашди шекилли, орага жимлик чўкди. Бироздан сўнг Комилжон:

— Энди танишиб олсак ҳам бўлар, менинг исмим Комилжон, — дея қизга қўл узатди.

— Марғуба, оҳиста жавоб қилди қиз исмини маълум қилиб ва қўлини узатиб.

Улар суҳбатга берилиб кетишди.

Марғуба Тошкентда яшашини, ота-онаси борлигини, оилада яккаю ягона қиз эканлигини, тиббиёт олий илмгоҳини битириб, шаҳардаги касалхоналардан бирида эндигина шифокор бўлиб ишлаётганини гапириб берди.

— Менинг эса ҳеч кимим йўқ, ёлғиз ўзимман, уй-жойим бор, аммо ҳали уйланган эмасман, — деди Комилжон маъюс оҳангда.

— Хўш, уйланишингиз учун нима ҳалақит бераяпти?

— Дилрабо қизни учратмаганим.

— Яхши қизлар тўлиб ётипти-ку, ахир.

— Тўғри, яхши қизлар кўп, лекин уларнинг қанақалигини, айтайлик ички дунёси, характери, қилиқларини билиш жуда қийин. Мен сизга айтсам, қиз билан йигитнинг юлдузи юлдузига тўғри келиши керак.

— Демак, юлдузи юлдузига тўғри келадиганини ҳали топмабсизда?!

— Топдим! Шу бугун топдим!

— Ростданми? Ким экан у?

— Сиз!..

Бу гапдан Марғубанинг ёноқлари қизариб кетди.

— Ахир сиз менинг қанақалигимни билмайсизку, — деди ҳаяжонланиб.

— Бунинг аҳамияти йўқ, — жавоб қилди Комилжон, — юрак «жиз» этгандан сўнг, тамом!

— Ҳали шундайми?

— Ҳа, шундай!

— Менинг розилигим-чи? Бу сизни қизиқтирмайдими?

— Розилигингизми? Ҳа, рост айтдингиз. Мен буни ўйламапман. Бу ёғига келганда, зоримиз бор, зўримиз йўқ, — деди Комилжон маъюс оҳангда. Қизнинг қандай қарорга келишини билмай, унинг юрак бағри изтиробда эди.

Улар бир-бирларига жилмайиб қарашди, сўнг ҳар ким ўз ҳаёли билан банд бўлди.

Марғуба Комилжонни ёқтириб қолганди.

Шаҳар марказига етиб келганларида Комилжон қиздан телефон рақамини сўраб қолди. Қиз иккиланиб ўтирмай телефон рақамини бир парча қоғозга ёзиб, Комилжонга узатди. Комилжон ўзида йўқ хурсанд эди. Улар ҳайрлашишди.

Шу-шу Комилжон билан Марғуба тез-тез учрашадиган, висол онларини орзиқиб кутадиган бўлиб қолишди. Тез орада тўйлари ҳам бўлди.

Марғуба ишини Самарқандга кўчирди.

Орадан бир йил ўтди, аммо уларнинг фарзандлари бўлмади. Бироқ эр-хотин бу ҳақда бир-бирларига сира гап очишмасди.

Кунлардан бир кун Марғуба:

— Биттагина фарзандимиз бўлса яхши бўларди, — деди эрига эркаланиб.

— Нега энди битта, иккита ва ҳатто учта бўлсин, — ҳазиллашди Комилжон хотинини қучиб.

— Ҳазилни қўйсангизчи. Сиз қиз бўлишини хоҳлайсизми ёки ўғил бўлишини?

— Менга барибир.

— Мен қиз бўлишини истардим. Ҳар ҳолда қиз бола ота-онасига меҳрибонроқ бўлади, уй ишларига қарашади. Ўғил бола эса кўчадан бери келмайди.

— Гапинг тўғри. Орзуга айб йўқ. Аммо қанақа бола туғилишини олдиндан айтиб бўлмайди. Бу — Оллоҳнинг иши. Худо хоҳласа бир кунмас, бир кун фарзандлик ҳам бўлармиз, — деди Комилжон. У хотинига далда бергандек бўлди.

Комилжон билан Марғубанинг турмушлари бир маромда кечаверди, аммо фарзанд йўқлиги уларнинг кўнглини хира қилиб турарди.

«Аяган кўзга чўп тушар» деганларидек, кутилмаганда улар ўртасида совуқчилик пайдо бўлди ва бу фожиага олиб келди.

Воқеа бундай бўлган эди. Комилжон эрталаб навбатдаги сафарга жўнаб кетди, хотини уйда ёлғиз қолди. Об-ҳаво ноқулайлиги сабабли «Самарқанд-Тошкент» рейси орқага сурилаверди ва бора-бора эртаси куни соат 8 гача кечиктирилди. Кун кеч бўлиб қолган эди. Аввалига Комилжон уйга бормасликка ва кечаси хотинини безовта қилмасликка қарор берди, аэропортдаги ошхонада овқатланиб олди, сўнгра шу ерда эрталабгача вақтни ўтказмоқчи бўлди. Кейин негадир қарорини ўзгартирди. «Уйга бориб, оёқни узатиб, дам олганга нима етсин» деганча уйига равона бўлди.

Темур ТУРСУН.

(Давоми бор)

● Спорт

ФУТБОЛ БАЙРАМИ

ЎТГАН дам олиш куни БМТнинг 50 йиллигига бағишлаб жаҳоннинг юзлаб ўйингоҳларида футбол учрашувлари бўлиб ўтди. Халқаро футбол федерациясига аъзо бўлган 191 мамлакатда бу санага бағишлаб оммавий мусобақалар уюштирилди.

Миллионлаб футбол мухлислари ер куррасида узлуксиз — 24 соат давом этган минг-минглаб қизиқарли учрашувларнинг гувоҳи бўлдилар. Бразилия, АҚШ, Норвегия, Марокаш, Хитой, Жанубий Африка мамлакатларида профессионал футболчилар ўртасида ўтказилган энг қизиқарли ўйинлар «зангори экран» орқали олиб кўрсатилди.

Ана шу санага бағишлаб мамлакатимизда жумладан, вилоятимизда ҳам болалар, ўсмирлар, ёшлар ва фахрийлар ўртасида ҳам футбол учрашувлари уюштирилди. Қибрай ўйингоҳида Чиғатой, МҲСК спорт комплексларида ҳам ўйинлар бўлди. Тошкент шаҳар кубоги учун «Шайҳонтоҳур» ва ТТПУ командалари финалда беллашди. Асосий ва қўшимча вақтларда кучлар тенг келди. Ўн бир метрлик тўплар тепишда транспортчилар 4:2 ҳисобида ғолиб келиб, кубок соҳиби бўлдилар.

ХАЛҚАРО АНЪАНАВИЙ ТУРНИР

Мамлакатимизда янги спорт турларидан ҳисобланган дартс тобора оммавийлашиб боряпти. Марҳум Мирза Султонов ана шу спорт тури ҳомийларидан ва ташаббускорларидан бири бўлганди. Ҳозирда Мирза Султонов хотирасига бағишлаб мусобақалар ўтказилмоқда. Халқаро турнир даражасига кўтарилган бу галги беллашувларда республикамиз спортчилари қатори турли чет эл ваколатхоналари ва фирмаларининг вакиллари ҳам иштирок этди. Спорт журналистлари ҳам турнирни шарҳлаб қолмай, балки бевосита унинг иштирокчилари бўлдилар. Эркаклар ўртасида ўтган галдаги турнир ғолиби олмалиқлик Владимир Гилев бу сафар ҳам ғолиб бўлди. Тошкентлик Андрей Безноздрев иккинчи, гулистонлик Тўлқин Тошимов учинчи ўринни олди. Журналистлар баҳсида «Азия-Юнпресс» газетаси вакили Владислав Сучков бош совринни қўлга киритди. «Правда Востока» мухбири Алексей Кондрашкин иккинчи, «Народное слово» газетаси спорт шарҳловчиси Сергей Данилов учинчи бўлди.

Суратда: мусобақа пайти.

● Билиб қўйган яхши

ҚИШ ТАРАДДУДИ

Куз охирлаб қолди. Қишнинг совуқ нафаси эса бошлади. Баъзи озиқ-овқат маҳсулотларининг қишлик захираларини тайёрлаб қўядиган вақт келди. Махсулот сақлаш усуллари эса ҳар хил бўлади: тузлаш, ачитиш, сиркалаш, қўмиб сақлаш, осиб сақлаш, қоқи қилиш, қуритиш ва ҳоказолар. Қуйида шулардан баъзиларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

КАРАМ ТУЗЛАШ

Кечпишар карамнинг қаттиқ ва яхши пишганларини танлаб, устидаги кўк барглари ва ўзаги олиб ташланади. Сўнгра уни майда қилиб чопилади. Бунга қизил сабзи сомон шаклида тўғраб қўшилади, зира ва лавр япроғи солинади. Мана шуларнинг ҳаммасига туз қўшиб аралаштирилади ва тайёрлаб қўйилган бочканинг тагига бир қатор карам барглари ёйиб, сўнг хом ашё — карамни босиб солинади. Устига оғирроқ нарса қўйиб бостирилади.

Бир неча соатдан сўнг карамнинг суви ажраб чиқади ва ачиш-тузланиш жараёни бошланади. Ҳозирги кунларда у 10-15 кун ичида тайёр бўлади. Шундан сўнг бочкани совуқ жойга олиб қўйиш керак. Иккиуч ҳафтадан кейин карамни истеъмол қилиш мумкин.

10 кг карамга 4-5 дона қизил сабзи, 1 чой қошиғида зира, 8-10 та лавр япроғи, 300 грамм туз кифоя.

БОДРИНГ ТУЗЛАШ

Бодрингни майда-йириклари ва сарғайганлари, бутунлари ва эзилганлари бир-биридан ажратилади. Эзилмаган ва сарғаймаган бир хил бодрингларни совуқ сув билан яхшилаб ювилган бочкага бирма-бир терилади. Бодринглар билан бирга бочкага укроп, саримсоқ, қизил қалампир, кашнич, райхон ва бошқа кўкатлар ҳам солинади. Бочка тўлгач қопқоғини ёпиб, тепасига оғирроқ нарса қўйиб бостирилади. Сўнгра қопқоқдаги махсус тешикчадан бодринг устига намакоб қуйиш лозим.

10 кг бодринг учун 500 грамм саримсоқ, 300 грамм укроп, 8-10 дона қизил қалампир, 2 ош қошиғида кашнич уруғи, бир туп райхон шохлари солинади. Намакоб 10 литр сувга 700 грамм туз ҳисобида тайёрланади.

Бодрингли бочкани хонанинг илиқ ҳавосида 1-2 кун сақлагач, совуқроқ жойга олиб қўйилади.

ПОМИДОР ҳам бодринг каби тузланади. Бунда хом помидорлар алоҳида, чала пишганлари алоҳида, қизарганлари алоҳида тузланади. Зиравор ва ошкўклар, шунингдек намакоб ҳам бодринг тузлагандек тайёрланади. Лекин қизил помидор тузлаганда намакоб бироз қуюқроқ, яъни 10 литр сувга 1 кг туз ҳисобида солинади.

САБЗАВОТЛАРНИ КЎМИБ САҚЛАШ

Картошка ва сабзавотларни қишда сақлашнинг ўзига хос хусусияти бор. Бу махсулотларга қоронғи, лекин шамоллатиб туриш мумкин бўлган омборлар бўлиши керак. Бундай жой бўлмаган тақдирда сабзи, турп, шолғом, картошка каби махсулотлар махсус ўраларда сақланади.

Ўранинг чуқурлиги 2 метр, эни эса махсулотнинг кўп-озлигига қараб кенг ва тор қилиб қазилади. Шундан кейин ўранинг таги ва атрофига толь ёйиб, сақланадиган сабзавот солинади-да устидан толь ёйиб ёки сабзавотга тегмайдиган қилиб тахта қўйиб кўмилади. Ўранинг бир чеккасидан жипс ёпилиб очиладиган дарча қилиб қўйилади. Шу усулда сақланган сабзавот қиши билан бузилмай яхши сақланади.

● Ҳар тўғрида

РАК ҲАМ ЧЕКИНДИ

Ҳа, рак чекинди. Хитойнинг Цзянсу вилоятида истиқомат қилувчи Хан Юйтин бунга асосан ўзининг кучли иродаси билан эришган, деб қайд қилишди шифокорлар. Хитой онкологларининг тушунтиришларича, ўнлаб оғир жарроҳлик жараёнларини бошидан кечирган бу иродали аёл деярли чорак аср давом этган хавфли хасталик билан курашда ғолиб келган.

Унинг бетоблиги 1969 йилда «ўнг кўкрак раки» деб қўйилган ташбеҳдан бошланган эди. Шишни ўша йилиёқ олиб ташлашди. Бироқ, хасталик хуруж қилишда давом этаверди. Икки йил орасида чап кўкрак, ошқозон, ўпка ҳам ракка мутбало бўлди. Оғриган аъзоларини кесиб ташлаган жарроҳлар аёлнинг яшовчанлигига ва операция қилинган хужайраларининг тез тикланишига ҳайрон қолардилар. Ниҳоят, бедаво хасталик чекинганга ўхшайди. Кейинги тўрт йил ичида касалликнинг аломатлари сезилмади.

Ярим асрга кирган аёлнинг таъкидлашича, ҳечқандай сеҳрли рецепт йўқ, бунинг ҳаммаси ҳаётга, яшашга бўлган кучли интилиш, некбинлик самарасидир.

ЭНГ КЕКСА АЁЛ

ФРАНЦИЯЛИК буви Жанна Кальман узоқ яшаш бўйича рекорд қўйди. Ҳозир унинг ёши роппа-роса 120 йилу 270 кунга етди. Бу билан у узоқ умр кўриш бўйича ҳозир ҳаёт бўлган инсонлар орасида рекорд кўрсаткичга эришди. Шу вақтгача бундай рекорд эгаси япон Ҳичехийо Изуми эди. У 1986 йилда зотилжам билан оғриб, вафот этганди.

Мана 8 йилдан бери Ж. Кальман курраи заминнинг энг кекса кишиси ҳисобланади. 1988 йилдаёқ у Гиннесснинг рекордлар китобида қайд қилинган эди. Энг кекса инсон ўзининг 120 йиллигида 10 мингга яқин табрик хатлари олган эди.

Ж. Кальман 1875 йилнинг 21 февралида таваллуд топган. Туғилиш фуқаролик ва черков ҳужжатлари билан тасдиқланади. Франциянинг жанубидаги Арл шаҳрида дунёга келган Жанна 1965 йилда ўз уйини нотариусга гаровга қўйган эди. Шундан бери нотариат мижозига ҳар йили уйининг уч баравар қиймати миқдорида ҳақ тўлайди. Нотариуснинг кўнглини кўтариш мақсадида Ж. Кальман ҳар янги йил байрами куни унга табрикнома юборар экан, яратган ҳамон ўз жонини олмаганлиги учун афсусланишини ҳам изҳор этади.

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЭСТРАДАСИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

27,28,29 декабрь соат 18.00 да «ОБИД-А» МИНИАТЮРАЛАР ТЕАТРИ сизларга

«ДЎСТЛИГИМИЗ УЗИЛМАСИН» «АРОҚ ЗОВУТ...»

деб номланган ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМ ТОМОШАСИНИ НАМОЙИШ ЭТАДИ

Қатнашадилар:
ОБИД АСОМОВ, ТЎХТАМУРОД АЗИЗОВ, БОТИР МУХАМАДХЎЖАЕВ, СОБИТ АСОМОВ, ЎТКИР МУХАМАДХЎЖАЕВ.

ТОМОШАМИЗ МЕҲМОНЛАРИ:
Муножат ТЕШАБОЕВА, Болтабой ТОШМАТОВ.

ҚЎШИҚЛАРНИ:
Хуршид ХАСАНОВ, Тоживой ШУКУРОВ ва «ТОЖ» ГУРУҲИ ижро этади.

16 ёшга тўлмаганлар томошага қўйилмайди.

Чипталар «Халқлар дўстлиги» саройи кассаларида соат 10 дан сотилади.

Жамоалардан жам бўлиб келиш учун талабномалар қабул қилинади.

Мурожаат учун телефонлар: 45-92-51, 44-56-07.

«Эпсилон» кичик корхонаси қайта ташкил этилиши муносабати билан

ТУГАТИЛМОҚДА.

Эътирозлар эълон босилиб чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Усмон Носир кўчаси, 91-уй.

ХИЗМАТГА ТАЙЁРМИЗ!

Тошкент вилоят саноат-қурилиш банки республика бозорини ривожлантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш мақсадида юридик шахсларга ҳамда хусусий тадбиркорларга сўмни эркин муомаладаги валютага конвертация қилиш яъни айрибошлаш ҳуқуқини берувчи Ўзбекистон Республикаси Марказий банки патентларини олиш учун ҳужжатларни тайёрлашда сизларга беминнат ёрдам кўрсатади.

Бизнинг манзил:
Тошкент шаҳар, Абай кўчаси, 10-а уй.
Мулоқот телефонлари: 41-70-00, 41-36-14.

Акмал Икромов туманидаги «Зарифа» хусусий корхонаси

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси

Бахтиёр ЁДГОРОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг дўстлари марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Паркент тумани ҳокимлиги собиқ «Гулистон» ҳозирги «Гулбоғ» халқ корпорациясида узоқ йиллар раҳбар бўлиб ишлаган, меҳнат фахрийси

Эгамберди ХОЛМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига, яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOŞKENT HAQIQATI

Муассис: **ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ**

Муҳаррир **Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ**

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: *хатлар ва оммавий ишлар бўлими:* 33-40-48 *Эълонлар:* 33-99-15, 32-57-27.

• Мақолалар, эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун муаллифлар, реклама ва эълон берувчилар масъулдир.
• Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйҳатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0549. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

"Шарқ" нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 18.15. Босишга топширилди – 19.00. 1 2 3 4 5 6